

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва випускової кафедри)

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:

«Дизайн інтер'єру та обладнання СПА-центру»

Кругляк Діана Костянтинівна

(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Київ 2024 р.

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Архітектурний факультет

дизайну

(назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Завідувач кафедри
Юлія ТРЕТЯК

„___” _____ 20__ року

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА
ДО КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ
БАКАЛАВРА ДИЗАЙНУ

на тему:

(назва)

Виконала Кругляк Діана Костянтинівна

(прізвище, ім'я та по батькові повністю)

022 Дизайн

(спеціальність)

Інтер'єр та обладнання

(освітня програма)

Групи ДН 20-2

Керівник. Биков М.І

(прізвище та ініціали)

Старший викладач кафедри дизайну

(вчене звання, науковий ступінь)

Ідентичність підтверджую

Київ 2024

КИЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БУДІВНИЦТВА І АРХІТЕКТУРИ

Факультет _____ Архітектурний _____
Кафедра _____ ДИЗАЙНУ _____
Освітньо-кваліфікаційний рівень _____ Бакалавр _____
Галузь знань _____ 02 «Культура і мистецтво» _____
(шифр і назва)
Спеціальність _____ 022 «Дизайн» _____
(шифр і назва)

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан архітектурного факультету

_____ д.т.н., проф. О.В. Кащенко

«___» _____ 2024 року

З А В Д А Н Н Я

**для ВИКОНАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ ВИПУСКНОЇ РОБОТИ
НА ЗДОБУТТЯ ОСВІТНЬОГО СТУПЕНЯ**

бакалавра дизайну

Кругляк Діана Костянтинівна

_____
(прізвище, ім'я, по батькові)

1. Тема роботи __«Дизайн інтер'єру та обладнання СПА-центру»_____
_____

2. Керівник роботи _____ ст. викладач Биков Микола Іванович _____,
(прізвище, ім'я, по батькові, науковий ступінь, вчене звання)

затверджені наказом вищого навчального закладу від «11» квітня 2024 року № 648/2

3. Термін виконання студентом роботи 12.02.2024 – 18.06.2024 р. _____

4. Вихідні дані до роботи Ситуаційний план, схема генерального плану, плани поверху, фасади, розрізи архітектурного об'єкту _____

5. Зміст пояснювальної записки за розділами:

I. Аналіз теоретичних та нормативних джерел, проектної практики.

II. Дизайн інтер'єру.

III. Дизайн елементу меблів (обладнання) в інтер'єрі.

Список використаних джерел.

6. Перелік графічного матеріалу (з точним зазначенням обов'язкових креслень)

Ситуаційний план та схема генплану розміщення ділянки будівлі; плани, розрізи фасади та перспективні зображення будівлі, в якій розробляється інтер'єрне рішення; опорний (обмірний) план приміщення(нь); план демонтажу і монтажу

конструкцій; план приміщення з розміщенням меблів, розгортки стін, розріз, план стелі з елементами освітлення, деталі, паспорт оздоблення; проєкт елемента меблів (обладнання): ортогональні види, розріз, вузли, специфікація елементів вузлів, 3-D модель, ергономічна схема, зображення в кольорі та матеріалі.

7. Консультанти розділів роботи

Розділ	Прізвище, ініціали та посада консультанта	Підпис, дата	
		завдання видав	завдання прийняв
1	<i>Керівник Биков М.І.</i> Старший викладач кафедри дизайну		
2	<i>Керівник Биков М.І.</i> Старший викладач кафедри дизайну		
3	<i>Керівник Биков М.І.</i> Старший викладач кафедри дизайну		

8. Дата видачі завдання 12.02.2024 року

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН

№ з/п	Назва етапів роботи	Термін виконання етапів роботи	При мітка
1	<i>Видача завдання</i>	<i>12.02.2024</i>	
2	<i>Збір матеріалу</i>	<i>12.02. –12.03.2024</i>	
3	<i>Виконання клаузури</i>		
4	<i>Розробка ескізу, пояснювальної записки - I розділу</i>	<i>13.03. –23.04.2024</i>	
5	<i>Оцінка ескізу</i>	<i>23.04.2024</i>	
6	<i>Подальша розробка пояснювальної записки, графічної частини і роботи в матеріалі</i>	<i>24.04. –05.06.2024</i>	
7	<i>Перевірка роботи на відсутність плагіату</i>	<i>06.06 – 07.06.2024</i>	
8	<i>Передзахист, допуск до захисту</i>	<i>12.06. –13.06.2024</i>	
9	<i>Підготовка презентації і доповіді, друкування роботи</i>	<i>13.06. –15.06.2024</i>	
10	<i>Захист роботи</i>	<i>18.06. –26.06.2024</i>	

Студент _____ **Кругляк Д.К.**

(підпис)

(прізвище та ініціали)

Керівник роботи _____ **Биков М.І.**

(підпис)

(прізвище та ініціали)

ВСТУП.....	6
РОЗДІЛ I. Особливості проектування СПА-центрів	8
1.1. Історія розвитку СПА-індустрії.....	8
1.2. Аналіз теоретичної джерельної бази. Дослідження проектного досвіду....	12
1.3. Нормативні вимоги.....	29
РОЗДІЛ II. Засоби і прийоми формування інтер'єру.....	39
2.1 Вихідні дані.....	39
2.2 Концепція інтер'єру.....	44
2.3 Функціонально-технологічне і об'ємно-просторове рішення інтер'єру приміщень.....	45
2.4 Композиційне і декоративне рішення інтер'єру приміщень.....	47
2.5 Меблі та обладнання.....	51
РОЗДІЛ III. Дизайн-розробка елементу меблів.....	57
3.1. Аналіз аналогів та прототипів.....	57
3.2 Функціональні, технологічні, конструктивні особливості.....	63
ВИСНОВКИ.....	67
СПИСОК ВИКОРИСТАНОЇ ЛІТЕРАТУРИ	68

ВСТУП

В сучасному темпі життя та складній соціо-політичній обстановці в Україні особливої актуальності набули фізичне та ментальне здоров'я та загалом здоровий стиль життя. Загальне зосередження на здоровому стилі життя, благополуччі, включаючи харчування, фітнес та управління стресом є частиною сучасного світу де стійкий розвиток та екологічні принципи стають все більш важливими.

СПА-індустрія зосереджена на покращенні фізичного, розумового та емоційного благополуччя клієнтів шляхом надання професійних послуг з догляду за тілом, шкірою та особою, а заклади цього напрямку зайняли свою нішу між санаторними оздоровчо-рекреаційними закладами та сферою краси. Сьогодні СПА є невід'ємною і популярною частиною індустрії краси, що знаходиться на піку популярності.

Також сформувався особливий вид туризму - СПА туризм - напрям велнес-туризму, який фокусується на покращенні здоров'я та зовнішності за допомогою різних процедур, заснованих на воді, включаючи внутрішнє та зовнішнє застосування.

Мета роботи SPA-індустрії: забезпечити розслаблення, зняття стресу та глибоке відчуття відпочинку; поліпшити загальний фізичний та психо-емоційний стан людини, сприяючи цілісному здоров'ю; просувати здоровий спосіб життя та уповільнити процес старіння. Оздоровлення, зміцнення імунітету, профілактика та лікування психосоматичних захворювань, покращення стану тіла, інтоксикація організму, активізація обмінних процесів - лише частка того, на що здатні впливати СПА - процедури.

Актуальність теми дослідження. В сучасному світі, що характеризується швидким темпом життя, стресом та забрудненням довкілля, SPA-салони залишаються надзвичайно актуальними з наступних причин:

1. Фізичне благополуччя. SPA-процедури, такі як масажі, гідротерапія та обгортання, допомагають покращити кровообіг, розслабити м'язи та усунути напругу. Вони сприяють виведенню токсинів, поліпшенню якості сну та підвищенню загального рівня енергії.

2. Психологічне благополуччя. SPA-салони надають тиху та розслаблюючу атмосферу, яка допомагає зменшити стрес та тривогу. Процедури, такі як медитація та йога, сприяють досягненню внутрішнього спокою та ясності розуму.

3. Естетична користь. SPA-процедури для обличчя та тіла допомагають очищати, зволожувати та підтягувати шкіру. Вони сприяють зменшенню зморшок, поліпшенню текстури шкіри та загальному омолодженню зовнішнього вигляду.

4. Соціальна складова. SPA-салони часто пропонують групові процедури та заняття. Вони надають можливість спілкування та зміцнення соціальних зв'язків у приємній та розслаблюючій обстановці.

5. Самообслуговування та догляд за собою. У суспільстві догляд у себе стає дедалі важливішим. SPA-салони надають простір і час, щоб люди могли побалувати себе та сконцентруватися на своєму благополуччі.

6. Технологічні досягнення. SPA-індустрія постійно розвивається завдяки появі нових технологій, таких як: Ультразвукові процедури для догляду за шкірою, лазерні та світлові процедури. Ці досягнення покращують ефективність процедур та підвищують їхню користь для клієнтів.

7. Зростання попиту на велнес. Все більше людей усвідомлюють важливість цілісного підходу до здоров'я та благополуччя. SPA-салони пропонують комплексні велнес-програми, які включають фітнес, харчування та стрес-менеджмент.

Таким чином, SPA-салони залишаються актуальними, надаючи фізичне, психологічне, естетичне та соціальне благополуччя в сучасному стресовому світі, підкреслюючи зростаючий попит на самообслуговування та цілісний підхід до здоров'я та благополуччя.

РОЗДІЛ I. Особливості проектування СПА-центрів

1.1. Історія розвитку СПА-індустрії.

SPA – це абревіатура від латинського *Sanus per Aquam*, що в перекладі з латині означає “здоров'я за допомогою води” або “здоров'я через воду”. Це поняття відоме з часів Стародавнього Риму, де для лікування недуг використовували термальні джерела та термальні ванни.

Найдавніші свідчення СПА культури були знайдені в долині річки Інд, де існувала давня цивілізація з ванними кімнатами, лазнями та басейнами. Єгипетські жінки використовували водяну пару для догляду за шкірою, а легендарна Клеопатра наносила на шкіру бруду Мертвого моря, щоб зберегти красу.

Проте саме древні греки заклали основи СПА туризму. Вони знали про корисні властивості сірчистих джерел і відвідували їх для лікування захворювань шкіри або зняття м'язового та суглобового болю. У поемах Гомера та Гесіода багато разів згадується використання відновлювальних та тонізуючих ванн. Деякі відомі філософи Греції, такі як Гіппократ та Платон, писали про користь купання для здоров'я. Гіппократ присвятив великий розділ термальній воді у своїй роботі "*De is, a quiz at loci*", в якій він описав хімічні та органолептичні властивості води, а також вплив гарячих та холодних ванн на організм людини.

Хоча СПА туризм народився в Стародавній Греції, за часів Римської імперії він пережив свій золотий вік. Етруски теж надавали великого значення купанню термальній воді не тільки через прихильність до чистоти, а й через цілющий ефект. Ось чому вони зводили свої міста біля термальних джерел.

Стародавні римляни вважали купання регулярним режимом здоров'я. Вони відкрили і освоїли безліч термальних джерел і залишили неймовірну спадщину громадських купалень, які називають «термами». Вони також влаштовувалися у приватних будинках, як правило, зі спеціальними зонами для

вправ, купання, потіння, масажу та відпочинку. Згодом лазні стали відвідувати не лише з метою купання, а й для спілкування, відпочинку та роботи. Римські терми мали також лікувальний акцент, і вони в основному використовувалися як центри відновлення здоров'я солдатів.

Японці також мали традиційні заклади для купання в гарячих джерелах, відомі як «онсен». Перси вже 600 року до зв. е. застосовували парові лазні та грязьові ванни для оздоровлення. Хамам, починаючи з 9-го століття, поширився в Туреччині, Північній Африці та деяких областях Іспанії, як спадщина маврів. Сауни стали з'являтися у Фінляндії та вздовж Балтійського моря на початку 11 століття.

У період Ренесансу в Європі (16 століття) водні процедури і грязьові ванни застосовувалися як оздоровча практика, особливо в Італії. У 1553 році у Венеції було надруковано перший Європейський каталог Spa зі списком понад 200 курортів. Хімічні властивості мінеральних вод (для пиття або купання) та ефекти різної температури були детально вивчені в середині 17 століття. Наприкінці 18-го століття лікарі визнали лікувальні властивості морської води, що започаткувало талассо-курорти, які були особливо популярними у Франції.

Наприкінці 19-го століття німецький священник Себастьян Кнайпп популяризував оздоровлення водою і наказував розтирання та обливання, чергування холодної та гарячої води, парові лазні, додавання у ванну лікувальних трав, ванни для ніг, ходіння по росі. Кнайпівські практики широко застосовуються у сучасних СПА.

На межі 19-го та 20-го століття спостерігалось зростання елітарного СПА туризму, туристичні путівники пропагують оздоровлення за допомогою води, повітря та сонця по всьому світу, у тому числі на курортах Карибського басейну та Північній Африці. Біля СПА-курортів виникли готелі, казино та ресторани. СПА-курорти стали невід'ємною частиною життя еліти та місцем творчості художників та композиторів.

В період між двома світовими війнами відбувалося розширення індустрії СПА завдяки популяризації відпочинку та подорожей. Створювалися спеціалізовані спа-центри, що орієнтовані на конкретні потреби, такі як схуднення, омолодження шкіри та зняття стресу, а також розробка нових процедур, включаючи обгортання водоростями, грязьові ванни та парафінові маски.

Через Другу світову війну розвиток індустрії СПА було уповільнено, але після війни сталося відновлення зростання, поява нових процедур та технологій, таких як використання ультрафіолетової терапії та інфрачервоних саун для лікування різних захворювань.

У другій половині 20 століття європейська модель СПА стає все більш популярною в США, Азії та інших регіонах. Окрім зосередження на фізіотерапії та водних процедурах, таких як ванни, масаж та гідротерапія,

Зацікавленість культурами Сходу та Азії у 60-ті та 70-ті роки призвело до популяризації масажу та інших видів тілесних практик. СПА-процедури було доповнено традиційними методами оздоровлення, такими як аюрведа, йога, акупунктура, тайський масаж, використання ароматерапії та фітотерапії для покращення загального самопочуття.

У 80-ті та 90-ті роки 20 століття відбувалося швидке зростання індустрії СПА, яке характеризувалось появою багатфункціональних СПА-центрів, що пропонують широкий спектр процедур, а також інтеграцією традиційних процедур та сучасних технологій. Набула популярності розробка персоналізованих СПА-програм, орієнтованих на індивідуальні потреби. Протягом 1990-х років курорти Vichy у Франції розвивали СПА, як цілісну концепцію «здоров'я-краса».

У 2007 американський некомерційний науково-дослідний інститут SRI International провели перше глобальне дослідження СПА-індустрії. В результаті вони запропонували широке визначення «СПА», яке включало б усі напрямки: термальні курорти, талассо курорти, спа ретрити, спа центри і т. д. Це рішення

усунуло розбіжності і в той же час дозволило кожному напрямку СПА-індустрії розвиватися своїм шляхом і зберігати свою ідентичність. [1]

Тривале зростання індустрії, привело до появи спеціалізованих СПА-бутиків та медичних спа з впровадженням передових технологій, таких як лазерна терапія та радіочастотні процедури.

Можливо, найважливішим нововведенням нашого часу є те, що класична концепція СПА-туризму була поєднана з надзвичайним розквітом паралельних та взаємодоповнюючих видів туристичної діяльності. В даний час СПА-напрямок є швидкозростаючим сектором «велнес» туризму, залучаючи все більше поціновувачів по всьому світу.

Основні сучасні тенденції у SPA-індустрії наступні:

- Посилений акцент на цілісному оздоровленні,
- Інтеграція східних підходів та методів,
- Використання натуральних та органічних продуктів,
- Персоналізація послуг для індивідуальних потреб клієнтів,
- Послуги повного спектру, що поєднують традиційні процедури SPA

та сучасні технології.

На сьогоднішній день основними послугами SPA-індустрії є наступні:

1. Догляд за тілом: послуги включають масаж (наприклад, шведський, глибокий тканинний, спортивний), гідротерапію, обгортання та скраби, які призначені для розслаблення тіла, зняття напруги та покращення кровообігу. Окрему популярну ланку складають процедури догляду за руками на ногах такі як очищення і живлення, масаж, а також косметичні та естетичні манікюр та педікюр.
2. Догляд за шкірою: пропонує широкий спектр косметичних процедур, таких як очищення, пілінги, маски та процедури по догляду за обличчям, призначені для очищення, зволоження та омолодження шкіри.
3. Догляд за обличчям: фокусується на професійному очищенні, омолодженні та покращенні стану шкіри обличчя за допомогою таких методів, як мікродермабразія, пілінги та лазерна терапія.

4. Йога, медитація, ароматерапія, як методики покращення психічного та фізичного здоров'я людини.

1.2. Аналіз теоретичної джерельної бази. Дослідження проектного досвіду.

Типологія СПА-закладів. З початку XXI ст. триває структурно-функціональна трансформація СПА-бізнесу. За результатами дослідження галузі СПА послуг М. Рутинського [2] зараз в світі налічується щонайменше п'ять організаційних типів і підтипів SPA-центрів. (рис. 1)

Загалом всі SPA-центри за типом організації можна поділити на два типи: клубні та курортні. Головна різниця між ними криється в особливостях розташування та площі.

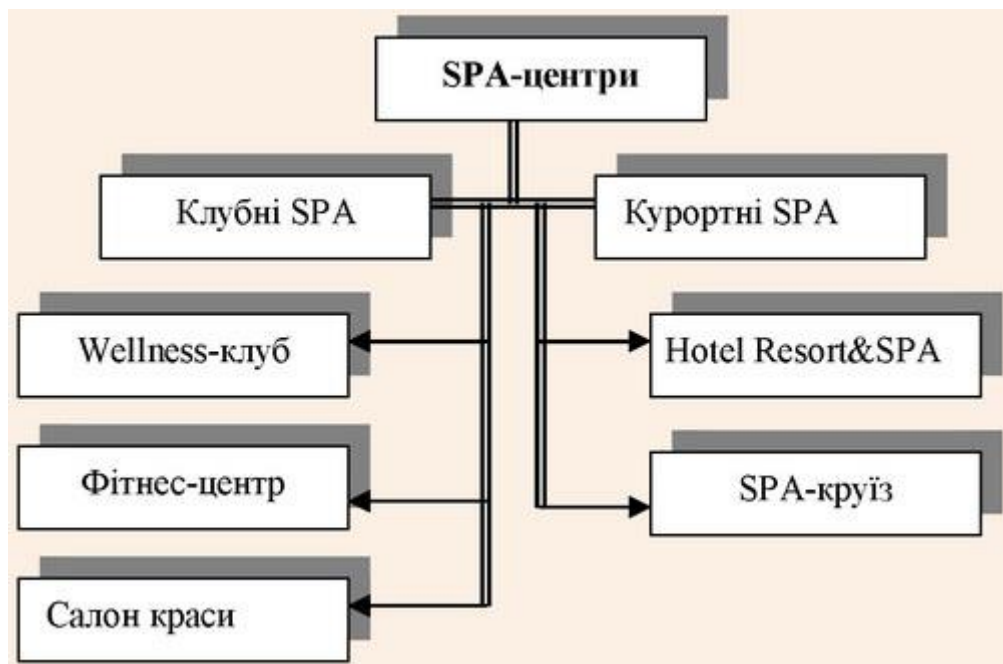

Рис. 1.1 Класифікація СПА-закладів. [2]

Клубні SPA-центри розташовуються у великих містах або передмістях - центрах максимального споживацького попиту. Це інноваційний тип закладів муніципального дозвілля, що стоять в одному ряду з такими типами закладів повсякденної міської рекреації як спортклуби, плавальні басейни та аквапарки, сауни, косметологічні клініки, клініки відновної терапії, центри нетрадиційної

терапії. До цього типу також відносяться wellness-клуби, фітнес-центри та салони краси.

Wellness-клуби - це найбільші за розмірами, багатofункціональністю сервісних пропозицій релаксаційно-оздоровчі комплекси клубного дозвілля, що розраховані на елітного споживача. За режимом доступу вони можуть бути закритими (виключно для фіксованої кількості персоніфікованих членів клубу); напівзакритими (для членів клубу та обмежених квот додаткових гостей клубу) чи відкритими (для фіксованої кількості клієнтів). Wellness-клуби поєднують у собі кращі традиції клубного дозвілля та інноваційні програми SPA, фітнесу, технології і продукти геронтології тощо.

Більш бюджетними та доступними для широких верств населення організаційними формами клубного SPA є ті *фітнес-центри* й *салони краси*, які надають своїм клієнтам окремі SPA-послуги. Часто в таких центрах клієнтам, обмеженим у часі, пропонують короткочасні комплексні SPA-інтенсиви: однотижневі, програми вихідного дня та навіть одноденні чи одноразові процедури.

Серед *курортних SPA-центрів* виділяють два підтипи: стаціонарні та круїзні. Спеціалізовані *SPA-круїзи* щойно входять у моду, проте з огляду на вартість доступні вони лише обмеженому колу заможних споживачів.

Основною організаційною формою SPA-курорту у сучасному світі є *Hotel Resort & SPA*. *Hotel SPA* - це готельно-курортний комплекс, розташований у курортній місцевості, де використовуються природні лікувальні ресурси й функціонує центр SPA-рекреації; західний еквівалент вітчизняних санаторіїв з лікуванням, оснащених сучасним апаратним комплексом фізіотерапії та відповідно обладнаними SPA-процедурними кабінетами. На сьогодні найкращим в Україні прикладом курортних закладів цього типу є готель & SPA “Rixos-Прикарпаття” у Трускавці.

У рекреаційний комплекс курортних SPA-готелів неодмінно входять такі складові: відкриті і закриті басейни з термальною, морською чи звичайною

водою (часто з ефектом гідромасажу), душі з ефектом масажу, грязеві й парні лазні, лежаки з підігрівом для мокрого масажу.

Проектні та дизайнові особливості СПА-закладів. Кожен рік організацією World Spa Awards [3] проводиться конкурс на кращі заклади СПА-індустрії в різних категоріях. Під час конкурсу оцінюється не тільки рівень процедур, але й актуальність філософії закладу, відповідність її викликам часу та дизайн.

Серед тенденцій дизайну останніх десятиліть в галузі СПА простежується декілька основних:

- Екологічний напрямок, який є відображенням руху до сталого розвитку, екологічності та гармонії. Найбільш поширений напрям у дизайні закладів різних категорій.
- Етнічний напрямок, направлений на висвітлення регіональних культурних та естетичних особливостей. Найчастіше використовується у закладах, які відносяться до спа-туризму, незалежно від розмірів – від СПА-готелів до маленьких клубних СПА.
- Дизайнерський СПА, що відповідає світовим трендам дизайну. Здебільшого використовується в міських та клубних СПА.

Для дослідження проектного досвіду було обрано категорію клубних СПА-салонів з числа переможців World Spa Awards [3] останніх років. Зазвичай широке освітлення результатів конкурсу відбувається в спеціалізованих виданнях та популярних СМІ на зразок журналів Elle, Vogue [4] та інших.

Дослідження проектного досвіду.

Спа-центр Arany (рис. 1.2, 1.3, 1.4) [5] розташований у віденському готелі Park Hyatt. Готель займає будівлю переобладнаного банку 1915 року, а його колишнє сховище було переосмислено як позолочений 49-футовий підземний басейн.

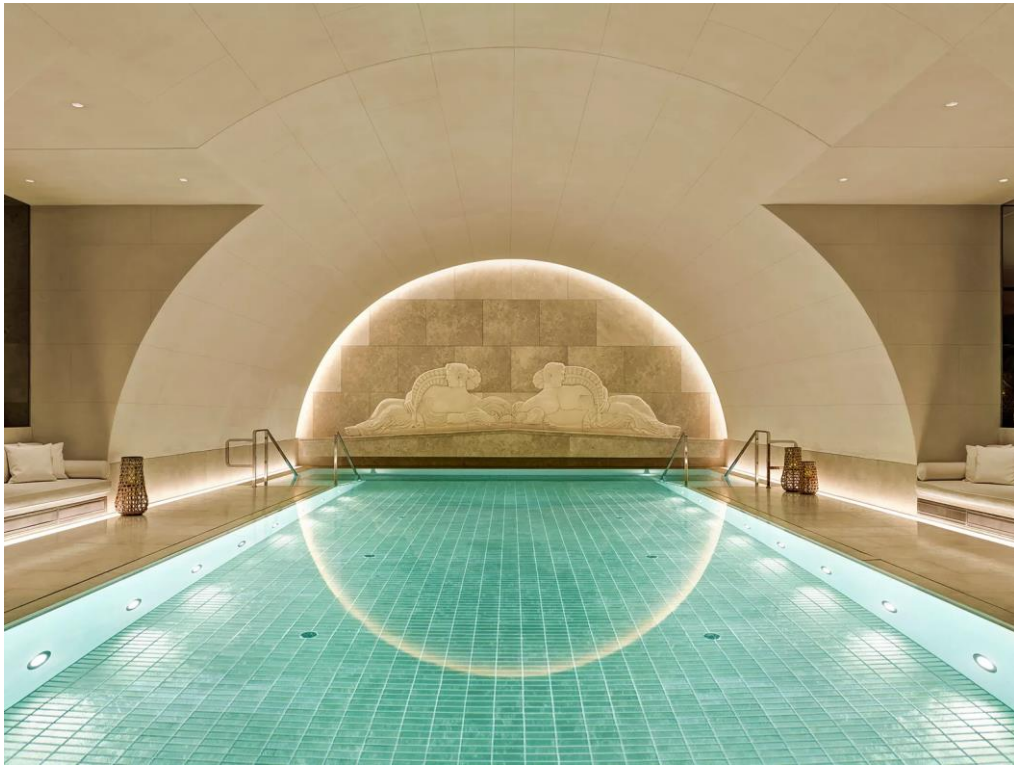

Рис. 1.2. Басейн у Спа-центрі Arany, Відень, Австрія. Фото: Courtesy of Park Hyatt Vienna
[<https://www.vogue.com/article/arany-spa-at-park-hyatt-vienna>]

Готель Park Hyatt Vienna розташований у величній будівлі з колонами, що знаходиться на одній із найстаріших площ міста, Ам-Хоф. Сама будівля нараховує понад сто років, і спочатку вона була штаб-квартирою Австро-Угорського монархічного банку. Її та прилеглу площу внесли до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО.

Найпопулярнішими в Arany Spa (arany перекладається як «золото») є процедури з золотом. Відповідно до теми, Park Hyatt розташований у Золотому кварталі Відня, історичному діловому центрі міста з розкішними магазинами. Природня кольорова гамма, панелі з натурального каменю, а також золоті елементи декору, що використовуються в оздобленні інтер'єрів, поряд з сучасним прочитанням ар-деко.

Рис. 1.3. Інтер'єр Спа-центру Arany, Відень, Австрія. Фото: Courtesy of Park Hyatt Vienna
[<https://www.vogue.com/article/arany-spa-at-park-hyatt-vienna>]

Це вишуканий денний спа-центр із повним набором послуг у місті з великим басейном, шістьма розкішними спа-люксами, сауною, ароматичною паровою лазнею та тренажерним залом із повним набором послуг.

Рис. 1.4. Інтер'єр Спа-центру Arany, Відень, Австрія. Фото: Courtesy of Park Hyatt Vienna
[<https://www.vogue.com/article/arany-spa-at-park-hyatt-vienna>]

Спа-центр The Lanesborough (рис. 1.5, 1.6, 1.7) [6] розташований в Лондоні пропонує 18 000 квадратних футів підземного спокою у двох кроках від Гайд-парку. Хоча він був відкритий як готель у 1991 році, він був побудований в період Регентства. Після реконструкції вартістю кілька мільйонів фунтів стерлінгів у 2015 році інтер'єри тепер віддають данину стилю того періоду, з ліжками з ситцевим балдахіном і вишуканими меблями з червоного дерева, але загальний стильовий напрям - сучасна класика.

Рис. 1.5. Спа-центр The Lanesborough, Лондон, Англія. Фото: Courtesy of The Lanesborough Club & Spa [<https://www.vogue.com/article/the-lanesborough-club-and-spa>]

Любителям манікюру пропонується Painting Room, перший у Лондоні рослинний та дихаючий нейл-бар з ритуалу світлодіодної терапії та фарбування без хімікатів. Вишукана дзеркальна кімната, укомплектована шпалерами в стилі бароко.

В цьому спа-центрі можна отримати майже всі косметичні процедури: ін'єкції, манікюр, рефлексотерапія та масажі, комплекс процедур для омолодження, від лімфодренажного масажу для формування та детоксикації до мікроголок та більш простого очищення та відлущування.

Рис. 1.6. Спа-центр The Lanesborough, Лондон, Англия. Фото: Courtesy of The Lanesborough Club & Spa [<https://www.vogue.com/article/the-lanesborough-club-and-spa>]

Рис. 1.7. Спа-педикюр у The Lanesborough, Лондон, Англия. Фото: Courtesy of The Lanesborough Club & Spa [<https://www.vogue.com/article/the-lanesborough-club-and-spa>]

Завдяки спеціальним командам з питань сталого розвитку в кожному з готелів Oetker Collection, навколишнє середовище є першим увагою The Lanesborough. Це означає електричні та гібридні автомобілі, світлодіодне освітлення в готелі для зменшення споживання енергії, заправку у ванних кімнатах і використання місцевих постачальників для зменшення викидів вуглецю. У задній частині будинку відходи ретельно розглядаються, і готель працює в тісній співпраці із зовнішньою компанією, щоб гарантувати, що їжа, яку викидають, зрештою стає ґрунтом.

Dior Spa Paris (рис. 1.8, 1.9, 1.10, 1.11) [7] Простора зона очікування оформлена в заспокійливих кремових і темно-коричневих кольорах, з витонченими золотими акцентами та прихованими лампами, що підкреслюють контури стелі вгорі. Уздовж стін стоять золоті полиці, на яких виставлені аксесуари Dior і цукеркові флакони вишуканих парфумів La Collection Privée, а в центрі лабіринту — кілька плюшевих диванів.

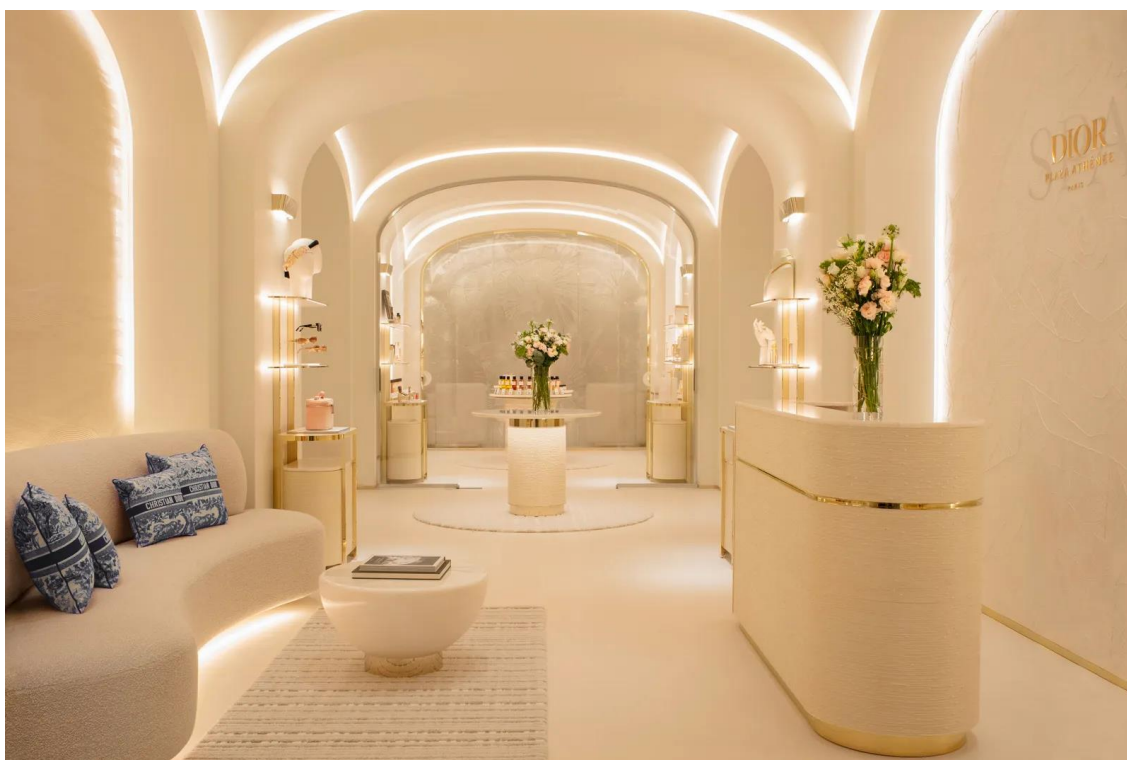

Рис. 1.8. Спа-центр Dior Spa Paris, Париж, Франція. Фото: Courtesy of Hôtel Plaza Athénée
[<https://www.vogue.com/article/dior-spa-at-the-plaza-athenee>]

Рис. 1.9. Спа-центр Dior Spa Paris, Париж, Франція. Фото: Courtesy of Hôtel Plaza Athénée
[<https://www.vogue.com/article/dior-spa-at-the-plaza-athenee>]

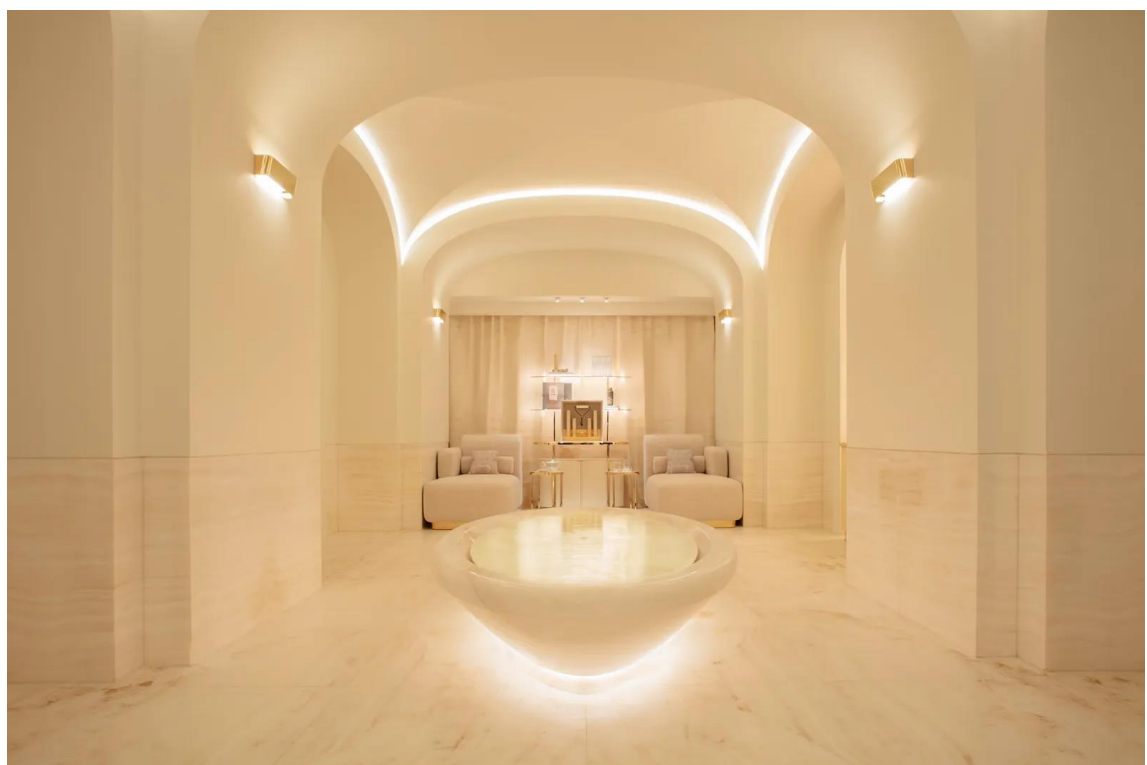

Рис. 1.10. Спа-центр Dior Spa Paris, Париж, Франція. Фото: Courtesy of Hôtel Plaza Athénée
[<https://www.vogue.com/article/dior-spa-at-the-plaza-athenee>]

Рис. 1.11. Спа-центр Dior Spa Paris, Париж, Франція. Фото: Courtesy of Hôtel Plaza Athénée [https://www.vogue.com/article/dior-spa-at-the-plaza-athenee]

В спа-центрі пропонуються типові «ритуали»— підзарядка, відновлення та відпочинок. Родзинкою закладу є Dior Light Suite, у якому використовуються світлодіодні лампи, розсіяні по стелі, щоб використовувати силу сонця, а також циркадні та хронобіологічні ритми тіла.

The Spa by Equinox Hotels (рис. 1.12, 1.13) [8] у нью-йоркському районі Хадсон-Ярдс, від відомого бренду спортивних залів Equinox, створено для відновлення продуктивності. Сувора стилістика спа-центру від готелів Equinox — це монастирська атмосфера (плитові столи на стійці реєстрації, оббивка залізного кольору, акценти з дощок) і спортивна функціональність, високофункціональна розкіш.

Інтер'єри трохи схожі на спа-салон на космічному кораблі: мінімалістичні форми, стримані кольори, використання LED-освітлення. Кімнати виглядають як «кімнати для сну» (машини для життя), а спа-салон - прохолодний, зібраний простір, розроблений студією Joyce Wang. В оздобленні використано натуральні матеріали такі як дерево та камінь.

Рис. 1.12. Спа-центр The Spa by Equinox Hotels, Нью-Йорк, США. Фото: Courtesy of Equinox Hotel New York [<https://www.vogue.com/article/the-spa-by-equinox-hotels>]

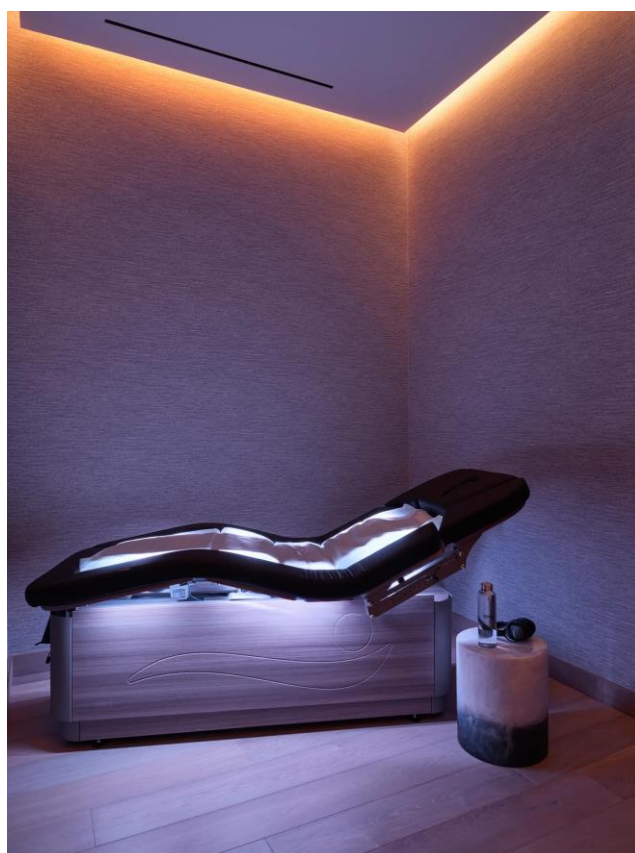

Рис. 1.13. Спа-центр The Spa by Equinox Hotels, Нью-Йорк, США. Фото: Courtesy of Equinox Hotel New York [<https://www.vogue.com/article/the-spa-by-equinox-hotels>]

Sense, a Rosewood Spa (рис. 1.14 - 1.17) [9] у мадридському готелі Villa Magna. Спочатку на місці палацу 19-го століття, у 1970-х роках це місце було перетворено на готель, і відтоді було проведено суттєву реконструкцію під егідою Rosewood.

Салон пропонує парильні, фінську сауну та зону гідротерапії або насолодитесь заспокійливим ритуалом у хамамі спа-центру, виготовленому з турецького мармуру.

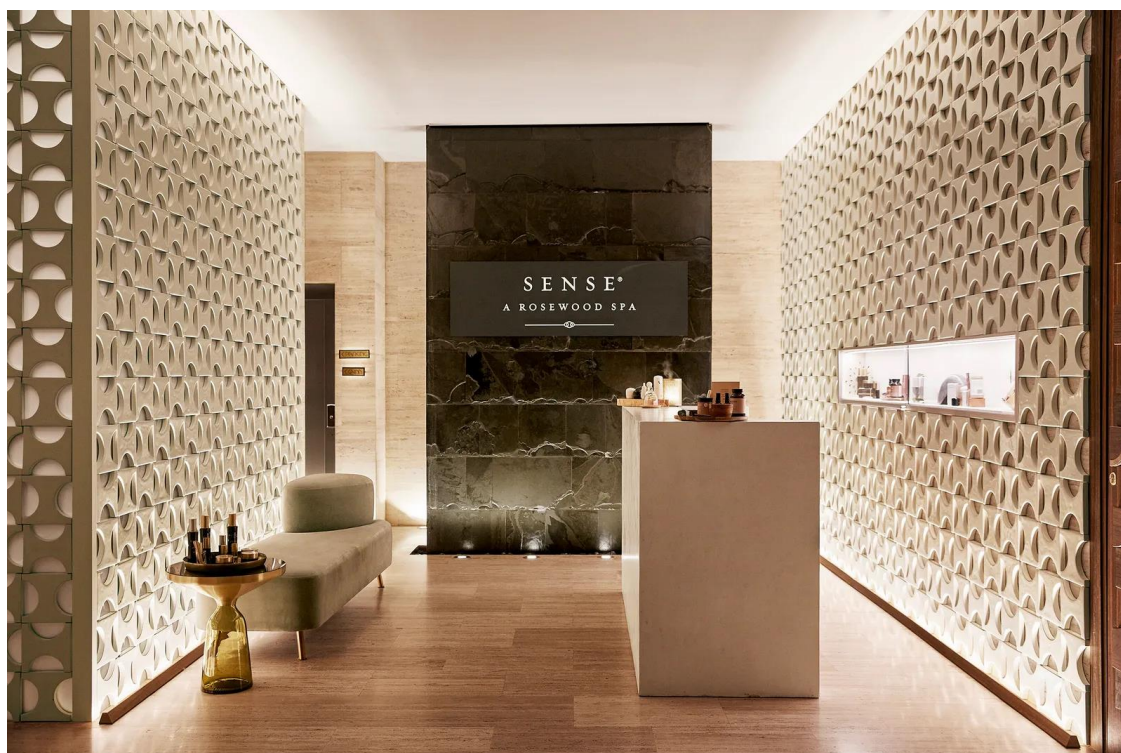

Рис. 1.14. Спа-центр Sense, a Rosewood Spa, Мадрид, Іспанія. Фото: Courtesy of Sense, A Rosewood Spa [<https://www.vogue.com/article/sense-spa-at-rosewood-villa-magna>]

Інтер'єр спа-центру оздоблений гладким нейтральним мармуром, різьбленими дерев'яними дверима та сяючим слабким освітленням. Це відносно невеликий спа-центр, але також включає в себе тренажерний зал і кімнату для йоги.

В спа-центрі пропонується оздоровча процедура Ritual, яка зосереджується на лавровому листі, що традиційно використовується для полегшення дихальної системи та зменшення запалення, і включає ванну для ніг, пілінг тіла та індивідуальний масаж.

Рис. 1.15. Спа-центр Sense, a Rosewood Spa, Мадрид, Іспанія. Фото: Courtesy of Sense, A Rosewood Spa [<https://www.vogue.com/article/sense-spa-at-rosewood-villa-magna>]

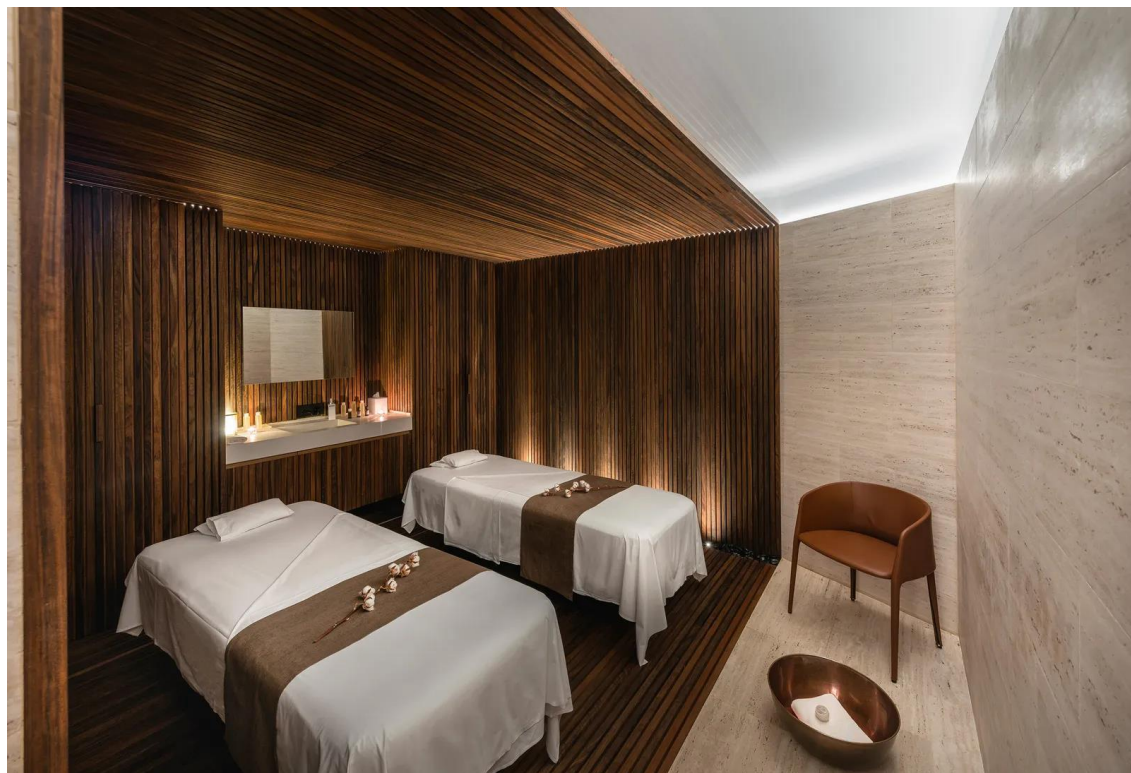

Рис. 1.16. Спа-центр Sense, a Rosewood Spa, Мадрид, Іспанія. Фото: Courtesy of Sense, A Rosewood Spa [<https://www.vogue.com/article/sense-spa-at-rosewood-villa-magna>]

Місцеві рослини займають важливе місце в їх лікувальному меню, як і продукти, вироблені в Іспанії, у тому числі багато від екологічних брендів, таких як Аууна. Середземноморські органічні аромати від G19 проникають у всі кімнати та зручності спа-центру з ароматами евкаліпта, лаванди, сосни та сандалового дерева.

Одна із концептуальних задач полягала в тому, щоб створити досвід, заснований на практиках предків і ритуалах здоров'я та краси з іспанським відтінком, поєднавши місцеві рослини та інгредієнти з розкішними продуктами косметичних брендів, таких як Аууна та Evidens de Beauté.

Рис. 1.17. Спа-центр Sense, a Rosewood Spa, Мадрид, Іспанія. Фото: Courtesy of Sense, A Rosewood Spa [<https://www.vogue.com/article/sense-spa-at-rosewood-villa-magna>]

Surrenne (рис. 1.18, 1.19, 1.20) [10] - це міський меді-спа, який, за словами його креативного директора Інге Терон, є зупинкою перед походом до лікаря. Surrenne — членський клуб із високою ціною, розташований поряд з Гайд-парком.

Рис. 1.18. Спа-центр Surrenne, Лондон, Англія. Фото: Courtesy of Surrenne at The Emory [https://www.vogue.com/article/surrenne-spa]

В спа-центрі басейн має підводну звукову систему, яка відтворює подкасти або музику для медитації, а підібрана нейробіологами музика лунає по всьому простору.

Також є інтерактивна студія йоги з теплою підлогою та екраном до стелі, що дозволяє постійним викладачам телефонувати та навчати з усього світу. Масажна кімната оснащена ліжком з білого оніксу. Загалом використовується світла природня кольорова гамма, органічні форми меблів та елементів декору, натуральні матеріали, що створює контраст з активним урбанічним міським простором Лондону.

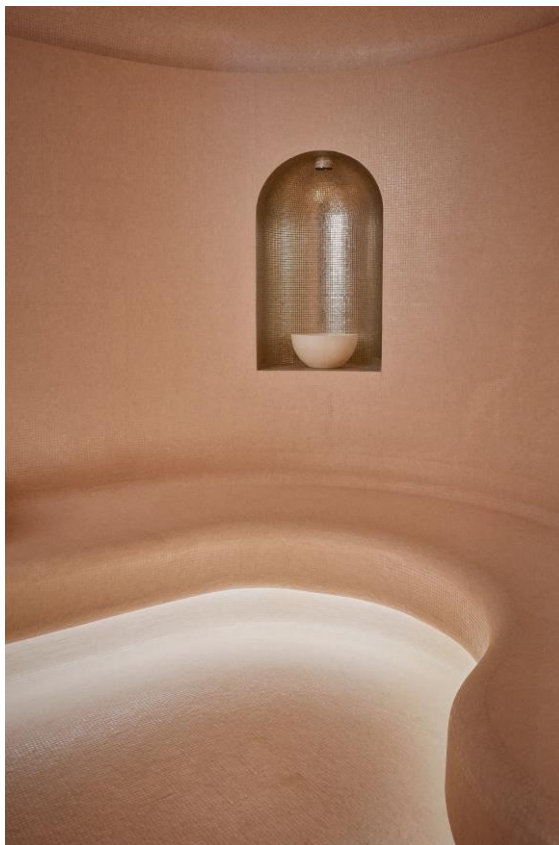

Рис. 1.19. Спа-центр Surrenne, Лондон, Англія. Фото: Courtesy of Surenne at The Emory
[<https://www.vogue.com/article/surrenne-spa>]

Рис. 1.20. Спа-центр Surrenne, Лондон, Англія. Фото: Courtesy of Surenne at The Emory
[<https://www.vogue.com/article/surrenne-spa>]

«Joali Being» (рис. 1.21) [11] зосереджена навколо чотирьох стовпів — розуму, шкіри, мікробіому та енергії. Відвідувачам пропонуються процедури китайської медицини, аюрведи, натуропатії та здорове харчування. Зі здобутків сфери краси в спа-центрі пропонується камера кріотерапії, найбільший у регіоні фітнес-центр, унікальна кімната звукотерапії.

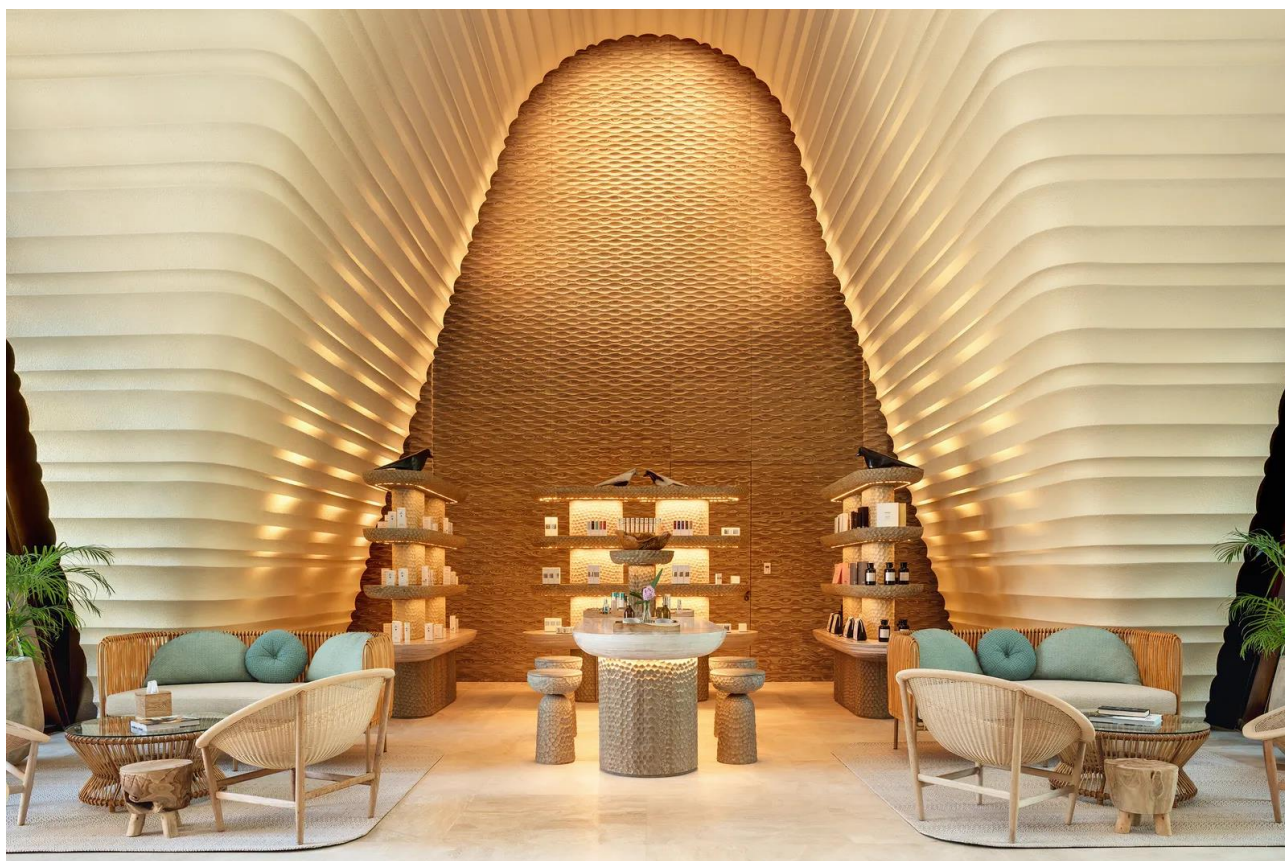

Рис. 1.21. Спа-центр Joali Being , Мальдіви. [<https://www.vogue.com/article/best-spas-in-the-world/>]

В дизайні інтер'єру використовуються природні матеріали, меблі, що виготовлені в традиційних місцевих техніках. Стримана натуральна кольорова гама та органічна пластика архітектурних елементів утворює атмосферу затишку та сприяє психо-емоційному розвантаженню та відновленню організму.

1.3. Нормативні вимоги

Спа-заклади, як зазначалось вище, займають проміжне місце між профілактично-оздоровчими закладами та закладами краси. В залежності від типу закладу, площі та складу пропонованих процедур визначається якими законодавчими нормами керуються при проектуванні та організації спа-центру.

За українським законодавством салон краси та перукарня – це комплексні підприємства служби побуту. Цей тип приміщень суворо контролюється Державною санітарно-епідеміологічною службою: спочатку узгоджується проект на стадії розробки, санітарний лікар обов'язково присутній на комплексній експертизі, перевіряється об'єкт і на момент здачі в експлуатацію. Санітарні норми супроводжують увесь процес становлення справи – починаючи від отримання дозволів на її відкриття і закінчуючи щоденною роботою з дезінфекції та стерилізації обладнання і матеріалів.

Для забезпечення всіх вимог в салонах краси необхідно дотримуватись норм і правил, які прописані в чинному законодавстві [12, 13, 14, 15]. Є кілька основних документів, що регулюють це питання:

- Державні будівельні норми 'Підприємства побутового обслуговування' – ДБН В.2.2-11-2002.
- Державні будівельні норми 'Опалення, вентиляція та кондиціонування' – ДБН В.2.5-67:2013.
- Державні санітарні правила та норми для перукарень різних типів – ДержСанПіН 2.22.022-99.
- Санітарні норми допустимого шуму у приміщеннях житлових та громадських будівель та на території житлової забудови – СанПіН 3077-84.

Окремий перелік ДСТУ та ГСТУ для індустрії краси, виходячи зі специфіки її діяльності, містить обов'язкові вимоги, що безпосередньо стосуються санітарних норм і правил:

- ДСТУ 2375-94 «Побутове обслуговування населення. Терміни та визначення»

- ДСТУ 4094 – 2002 «Послуги перукарень. Загальні вимоги»

- ГСТУ 201-05-97 «Послуги перукарські. Загальні технічні умови»

- ГСТУ 201-14-99 «Послуги манікюрні та педикюрні. Загальні технічні умови»

Основні вимоги стосуються:

- розташування та обладнання приміщень (місце розташування, склад і площа основних, робочих і допоміжних приміщень, висота приміщень, вимоги щодо покриття меблів тощо)

- внутрішнього оздоблення (матеріали для внутрішнього оздоблення, колір тонів для фарбування і коефіцієнт відбиття тощо)

- організації, влаштування та обладнання робочих місць (наприклад, наявність спеціальних крісел або накладних сидінь для дітей, відстань між кріслами і між рядами, висота манікюрного крісла від підлоги, обов'язкове обладнання для косметологічного кабінету та ін.)

- санітарно-технічного устаткування (інженерне устаткування, гігієнічні вимоги до води, правила розміщення вентиляційних систем та повітропроводів тощо)

- природного та штучного освітлення приміщень перукарні (коефіцієнт природної освітленості, вибір світильників і т.д.)

- санітарно-протиепідемічного режиму, проведення перукарських робіт та правил особистої гігієни персоналу перукарень – один з найголовніших розділів, оскільки стосується безпосередньо захисту здоров'я і життя відвідувачів та персоналу (правила дезінфекції та стерилізації приміщень, підлоги, стін, обладнання, професійних інструментів тощо)

- гігієни праці персоналу перукарень, попередження несприятливого впливу професійних факторів (загальний рівень шуму в приміщеннях, рівні локальної вібрації від перукарського обладнання, правила захисту майстра під час проведення хімічної завивки, забарвлення та знебарвлення волосся, рівень

загального мікробного забруднення повітря приміщень та концентрації хімічних речовин у повітрі робочої зони та ін.)

- медичного огляду персоналу, допущення до роботи.

При проектуванні салонів краси та перукарень користуються наступними нормами площі (Рис. 1.3):

Додаток 1

Набір та розрахунок площі приміщень перукарень

Найменування приміщення	Розрахунок площі	Площа, м ²
Зал очікування	на 1 робоче місце	1,5, але не менше 7,5
Гардероб для відвідувачів	на 1 робоче місце	не менше 0,3
Жіночий зал	на 1 робоче місце	не менше 8,0
Чоловічий зал	на 1 робоче місце	не менше 6,0
Універсальні зали	на 1 робоче місце	не менше 8,0
Манікюрний кабінет	на 1 робоче місце	не менше 6,0
Педикюрний кабінет	на 1 робоче місце	не менше 6,0
Комора	на 1 робоче місце	не менше 1,0
Кімната персоналу	на 1 робоче місце	не менше 0,75
Кабінет завідуючого	на перукарню (при кількості робочих місць більше 5)	не менше 9,0
Приміщення для прання	на перукарню	за розрахунком
Санвузол для персоналу	на перукарню	за розрахунком, але не менше 2,0
Санвузол для відвідувачів	на перукарню	за розрахунком, але не менше 2,0
Косметологічний кабінет	на 1 робоче місце косметолога	не менше 12,0
Масажний кабінет, солярій та ін.	на перукарню	див. Посібник до проектування установ охорони здоров'я

Рис.1.3. Таблиця норм розрахунку площі приміщень.

[https://dbn.co.ua/load/normativy/sanpin/normi_dlja_perukaren/25-1-0-1837]

Вимоги до внутрішнього оздоблення приміщень [16]:

- Матеріали для внутрішнього оздоблення приміщень повинні бути лише з числа дозволених МОЗ України для застосування у будівництві громадських будинків.
- Стіни та стелі всіх приміщень повинні мати рівну гладку поверхню, бути доступними для санітарної обробки і дезінфекції.
- Допускається влаштування підвісних стель.
- Для фарбування чи іншої обробки поверхонь стін в перукарнях рекомендується використовувати світлі тони з коефіцієнтом відбиття не менше 40%. Рекомендується використовувати нейтральні тони, що не заважають розрізненню відтінків кольорів при фарбуванні волосся та інших видах обслуговування.
- Стіни підсобних приміщень рекомендується покривати вологостійкими матеріалами.
- Підлоги в залах очікування, робочих залах, підсобних приміщеннях повинні бути гладкими, рівними, що дозволяє проведення вологого прибирання і дезінфекції.
- Підлога в душових, туалетах, коморах для білизни повинна бути з вологостійких покриттів.
- Дверна та віконна фурнітура повинна бути гладенькою, що легко очищується.
- Відновлення покриття стін і стелі приміщень перукарні здійснюється відповідно зношенню матеріалів у відповідності з інструкціями щодо їх застосування та з урахуванням гарантійного строку їх експлуатації.
- В усіх приміщеннях перукарень рекомендується з максимальною ефективністю використовувати природне освітлення.
- При виконанні окремих видів робіт, які вимагають високого розрізнення кольорів (забарвлення волосся, використання декоративної косметики і т.ін.), рекомендується використовувати люмінесцентні освітлювачі.

Освітленість на робочих місцях при виконанні цих робіт повинна бути не менше 1000 лк. Для запобігання засліпленню та зоровому дискомфорту слід застосовувати світильники закритого типу з суцільними розсіювачами.

Облаштування вентиляції салонів краси є важливим технічним моментом проектуванні.[17] Особливості вентиляції в салонах краси та перукарень обумовлені кількома причинами. По-перше, тут постійно і довго знаходяться люди: як персонал, так і клієнти, які можуть по 2-3 години робити різноманітні процедури. По-друге, це приміщення, де безперервно відбувається виділення шкідливих хімічних речовин (фарби, лаки для волосся, лаки для нігтів, розчинники тощо). По-третє, тут присутні численні джерела вологи та тепла (миття голови, сушіння та інші).

При плануванні системи вентиляції при проектуванні потрібно розрахувати необхідний повітрообмін, для чого враховується ряд факторів.

1. Площа приміщення. Якщо перукарня займає до 50 квадратних метрів, то приплив повітря в ній не нормується: за правилами буде достатньо одноразової витяжки. При площі від 80 м² до 100 квадратних метрів в установі регламентується одноразова притока та дворазова витяжка, тобто за годину весь об'єм повітря в приміщенні має змінитися двічі. Якщо салон більше 100 квадратних метрів, то тут передбачається кратність повітрообміну два об'єми за припливом і три за витяжкою.

2. Притоки тепла - важливі чинники розрахунку – кількість людей у приміщенні (враховується як постійна кількість персоналу і приблизний потік клієнтів) та особливості обладнання (тепло- та вологовиділення). Виходячи з вищезазначених параметрів, розраховуються притоки тепла і вологи та їх утилізація. Для проведення розрахунків обов'язково потрібно враховувати нормативні показники в установах такого типу. Температурний режим та вологість є стандартними для будь-яких приміщень: не нижче +18 градусів та не більше 40–60% відповідно. Підтримувати такий мікроклімат у салонах

краси складніше через постійні обсяги тепло- та вологовиділень, основними причинами яких є вологі та теплові процедури.

3. Рівень шуму. Салон краси - своєрідна зона релаксу, особливо якщо в ньому є spa-процедури або масаж. Тому тут протипоказані будь-які сторонні шуми, які дає системна вентиляція. Забезпечити тишу можуть правильні розрахунки швидкості руху потоків по повітроводах і підбір малOSHумних повітророзподільних пристроїв або пристроїв у звукоізольованому корпусі та шумоізоляція повітроводів.

Салон краси складаються з приміщень різного функціонального призначення, а отже вимоги до вентиляції в них різні. Всі приміщення в салоні краси можна поділити на чисті та брудні.

Перший вид – це рецепції, кімнати очікування, холи тощо.

Брудні приміщення – ті, де відбуваються самі процедури, тобто йде постійний викид хімії та запахів у повітря.

Такий поділ дуже важливий при плануванні вентиляційної системи, адже припливні та витяжні димарі розташовані по всьому салону. Так, у кімнату, де роблять манікюр-педикюр, ставиться лише витяжний повітропровід. Тобто повітря забирається, але не подається, таким чином перешкоджаючи поширенню забруднень. При цьому необхідно компенсувати забране повітря, тому в сусідньому приміщенні воно має подаватися з надлишком. Баланс зберігається за рахунок різних конструктивних елементів дизайну (решіток у дверях і стінах).

У санвузлах підійде природна вентиляційна система, якщо вона вже прокладена у будівлі, але з огляду на герметичність нових будівельних конструкцій, природна система вентиляції не може справлятися з поставленими завданнями. Тому, рекомендовано використовувати витяжні вентилятори, щоб швидко вентилювати такі приміщення.

Особливі умови необхідно створювати в коморах, так як там зберігаються побутова хімія та косметичні засоби. В цих зонах зазвичай теж передбачаються витяжні вентилятори. Важливо розуміти, що в цих типах приміщень витяжна

вентиляція, завжди повинна бути виконана окремо від вентиляції залів, щоб витяжне повітря між собою не перетиналося.

Якісна та хороша вентиляція в салоні краси або перукарні – запорука відсутності проблем із санітарно-епідеміологічною службою.

Перелік основних вимог до обладнання SPA-салонів:

Обов'язкові вимоги:

Гідромасажні ванни та джакузі:

- Відповідність стандартам безпеки (наприклад, ETL, CSA)
- Наявність антибактеріального покриття
- Забезпечення постійної температури води
- Парові кабінки:
- Відповідність будівельним нормам та правилам (наприклад, ASTM)
- Забезпечення безпечного рівня вологості та температури
- Видалення використаної пари та вологи

Сауни:

- Відповідність стандартам безпеки (наприклад, UL, CSA)
- Забезпечення безпечних рівнів температури та вологості
- Видалення використаної пари та вологи

Масажні столи:

- Зручні та ергономічні
- Регульована висота та нахил
- Знімні і м'які простирадла

Доглядові кабінки:

- Зручні та чисті
- Достатнє освітлення та вентиляція
- Необхідні косметичні та доглядові засоби

Обладнання для обгортань:

- Зручні обгорткові столи
- Теплові ковдри або обгортання

- Різноманітні обгортання та інгредієнти

Устаткування для педикюру:

- Ергономічні масажні крісла для педикюру
- Стерилізатори інструментів
- Якісні лаки та засоби для догляду за нігтями

Устаткування для манікюру:

- Ергономічні манікюрні станції
- Стерилізатори інструментів
- Високоякісні лаки та засоби для догляду за нігтями

Устаткування для депіляції:

- Зручні кушетки для депіляції
- Професійні воски та засоби для депіляції

Рекомендовані вимоги

Фізіотерапевтичне обладнання:

- Віброплатформи
- Пристрої для електростимуляції
- Масажні крісла

Антивікове обладнання:

- Лазерні апарати для видалення волосся
- Пристрої для мікрострумової терапії
- Апарати для радіочастотного ліфтингу

Апарати для корекції фігури:

- Апарати для кавітації
- Пристрої для лімфодренажу
- Термоковдри

Релаксаційні зони:

- Зони відпочинку зі зручними диванами та кріслами
- Чайна станція або бар з напоями

Душеві та роздягальні:

- Чисті та функціональні
- Забезпечення конфіденційності та комфорту

Система управління складом:

- Програмне забезпечення для відстеження запасів
- Автоматизація замовлень та поставок

Касове обладнання:

- POS-термінали з можливістю прийому різних форм оплати
- Системи онлайн-бронювання та оплати

Оптимальне санітарно-гігієнічне облаштування салонів краси повинно відповідати всім нормативним стандартам та вимогам і враховуватись при розробці дизайн-проекту.

Дослідивши та проаналізувавши теоретичну, проектну та нормативну інформацію щодо розвитку галузі СПА можна зробити наступні висновки:

Напрямок спа-відпочинку та оздоровлення є популярною, перспективною та актуальною для розвитку галуззю, в якій відбувається постійний розвиток та трансформації організаційної структури, складу послуг, технологій, дизайну закладів.

Нормативні вимоги до організації та облаштування закладів керуються в рівній мірі Державними будівельними нормами «Підприємства побутового обслуговування» ДБН В.2.2-11-2002; Державними будівельними нормами «Опалення, вентиляція та кондиціонування» ДБН В.2.5-67:2013»; Державними санітарними правилами та нормами для перукарень різних типів ДержСанПіН 2.22.022-99; санітарними нормами допустимого шуму у приміщеннях житлових та громадських будівель та на території житлової забудови СанПіН 3077-84. Виконання всіх норм від початку проектування закладу є запорукою безпеки та надійності.

Проектний досвід показує, що кращі світові СПА-заклади здебільшого тяжіють до створення атмосфери затишку, природності, спокою, гармонії з

собою та навколишнім світом. Для досягнення цього використовуються високоякісні екологічні натуральні матеріали; сучасні технології забезпечення різних кліматичних, сенсорних та психофізичних умов; лаконічні або органічні форми оздоблення, меблів та обладнання; кольорова гамма або природня світла з окремими акцентними деталями або світла пастельна, що апелює до чистоти, ніжності та жіночності. Великої уваги приділяється роботі фактур та текстур матеріалів, задля чого широко застосовуються LED-підсвітки.

З огляду на вищезазначене вбачається доцільним зосередити увагу на проектуванні спа-закладу невеликої площі, клубного типу (міський чи заміський), в світлій кольоровій гамі.

РОЗДІЛ II. Засоби і прийоми формування інтер'єру

2.1 Вихідні дані

Для проектування спа-центру клубного типу було обрано приміщення у ЖК «Lion Hills», що розташовується у с. Лісники, Обухівського району, Київської області. (Див. Рис 2.1)

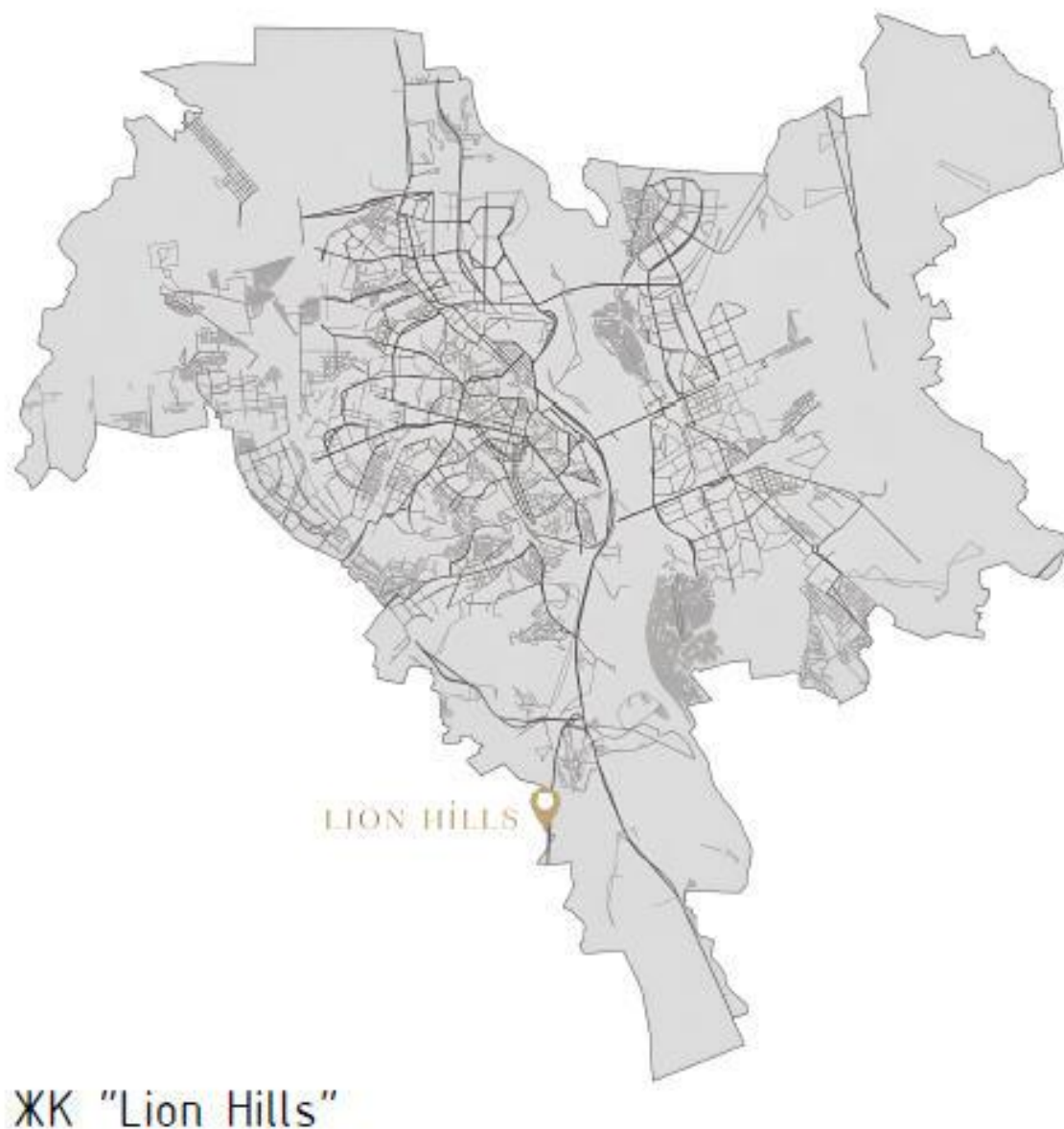

Рис. 2.1 Схема розташування ЖК у с. Лісники

Рис. 2.2 Геолокація житлового комплексу

Про комплекс

ЖК «Lion Hills» у с. Лісники - проект компанії «Нове Століття». Це унікальний проект бізнес-класу, який відрізняється сучасною архітектурою, гармонійно вписаною в природний ландшафт. ЖК характеризується наявністю великих терас (Див. Рис 2.3) із зеленими газонами та реалізованою системою сніготанення. Жителі комплексу зможуть насолоджуватися свіжим повітрям та чудовими краєвидами,

адже навколо будинків проекту розташована велика зелена зона, а також кілька озер. (Див. Рис 2.4, 2.5)

Рис 2.3 ЖК «Lion Hills». Візуалізація [<https://lionhills.life/>]

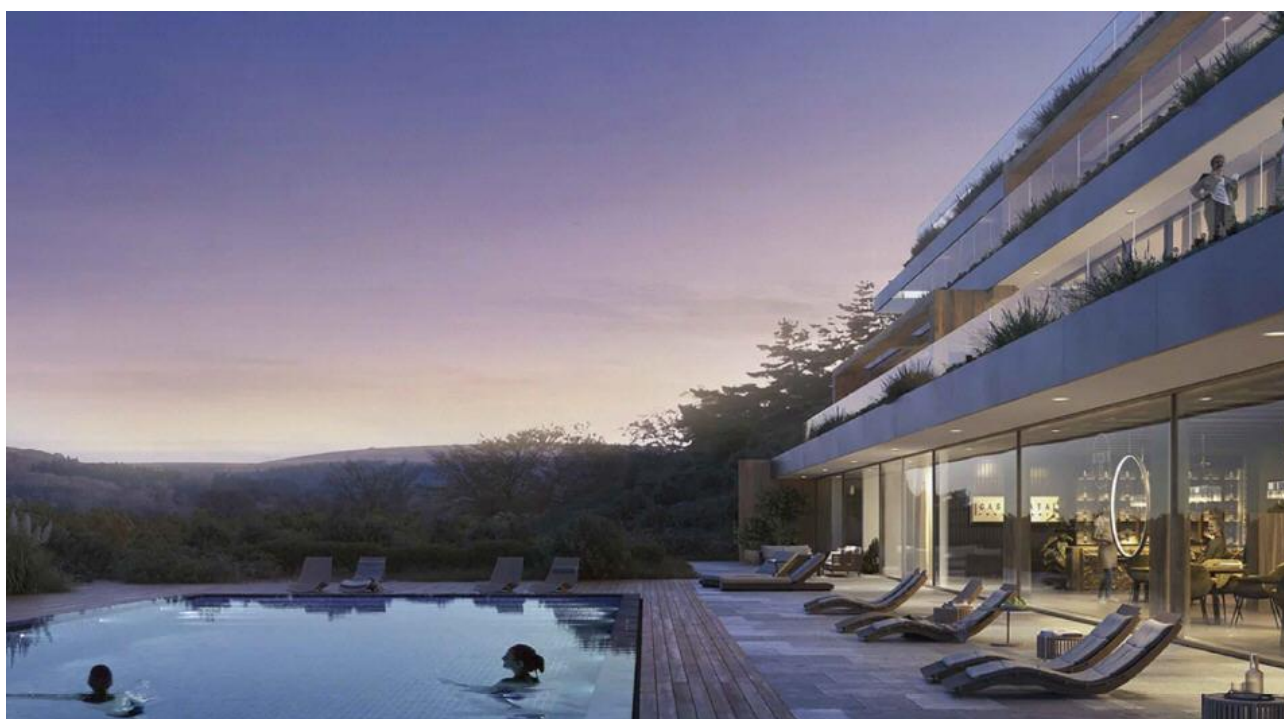

Рис 2.4. ЖК «Lion Hills». Візуалізація [<https://lionhills.life/>]

Рис 2.5. ЖК «Lion Hills». Візуалізація [<https://lionhills.life/>]

Технічні характеристики об'єкту:

Кількість поверхів – 4

Конструкція – залізобетонний монолітний каркас

Фасад – керамограніт, навісні вентилявані фасади із утепленням базальтовими мінераловатними плитами

Стіни міжквартирні – керамічні блоки, 250 мм

Висота поверху – 3300 мм, від підлоги до стелі – 2980 мм

Стіни зовнішні – цегла керамічна повнотіла з утепленням базальтовою ватою.

Оздоблення квартир:

Вхідні двері – металеві з декоративними накладками

Міжкімнатні двері – встановлюються мешканцями

Вікна та двері – металопластикові 5-камерні із 2-камерним енергозберігаючим склопакетом

Підлога –цементно-піщана стяжка товщиною 100 мм

Оздоблення місць загального користування:

Малі архітектурні форми (згідно з проектом)

Озеленення території (згідно з проектом)

Підлога – керамічна та керамогранітна плитка

Двері – відповідно до вимог протипожежної безпеки

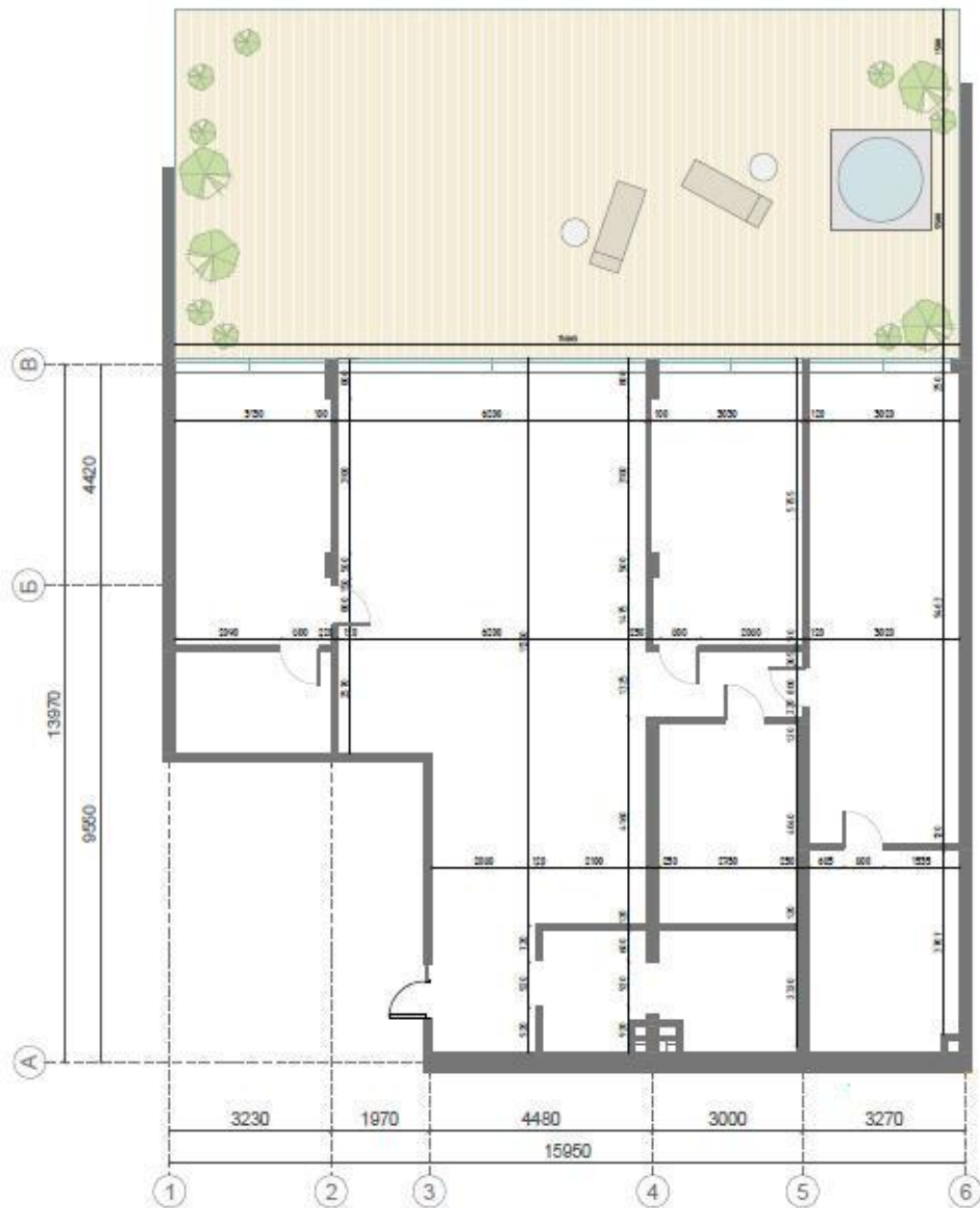
Стіни – пофарбовані латексними фарбами

Загальна відомість про приміщення:

Приміщення знаходиться в 11 секції ЖК, на 2 поверсі. Тип – квартира. До складу входять:

Хол - 5м², гардеробна - 11.41м², кухня - 27.04 м², вітальня – 34,65м², спальня - 17.00м², сан. вузол 1 - 6.21м², кабінет - 16.38м² , сан. вузол 2 - 11.09м²; спальня - 28.39м², санвузол 3 - 11.97 м², тераса – 109.66м².

Загальна площа – 206.34 м².

Обмірний план М 1:100

Рис. 2.6 Обмірний план приміщення

2.2. Концепція інтер'єру

У даному просторі поєднуються функціональність та естетичність, задля забезпечення ідеальних умови для відпочинку та відновлення психо-фізичного стану відвідувачів.

Даний СПА-салон відноситься до заміських салонів клубного типу та має невелику площу. Так як будівля розташована в лісистій зоні,

виконана у модерністській манері (на зразок Будинку над водоспадом Ф.Л.Райта) і має великі оглядові тераси, то було вирішено внутрішній простір розробляти на кольоровому та тональному контрасті з пейзажем, але зі збереженням відчуття простору і повітря.

Це невеликий за площею СПА-центр, окрім традиційних процедурних зон вісажу, манікюру, педикюру також включає в себе масажний кабінет та залу для йоги з виходом на терасу.

Враховуючи, що відвідувачі таких закладів це працюючі жінки, необхідно створити середовище, яке повертає жінці спокій та гармонію, дозволяє відпочити від стресу робочого тижня та відновити красу та здоров'я. Все це зумовило стилістичний напрям дизайну інтер'єру - футуристичний лаконічний інтер'єр з елегантними жіночними деталями.

Концепція передбачає використання мінімалістичних вишуканих форм, ніжної кольорової гами та екологічних матеріалів. Світлі відтінки для стін, підлоги, меблів та обладнання, такі як білий та світло-персиковий, гармонійно поєднуються з текстурами світлого натурального каменю та кераміки. Використання LED-підсвіток в інтер'єрі та обладнанні виявляє природні фактури та створює необхідний рівень освітлення для функціональності простору.

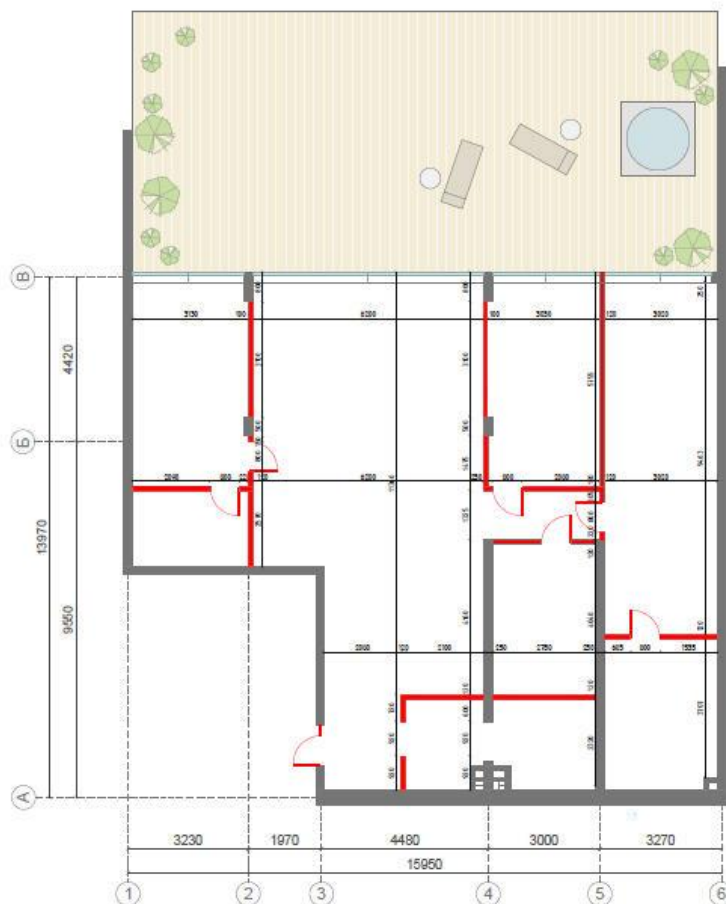
Також передбачена зручність використання простору, як для відвідувачів так і для персоналу. Обладнання та меблі розміщені таким чином, щоб створити функціональний, але естетичний простір.

2.3 Функціонально–технологічне і об'ємно-просторове рішення інтер'єру приміщень

На етапі розробки було запроваджено демонтаж перегородок, з метою функціонального перепланування, яке б задовільнило вимоги. (Рис 2.7)

Демонтовано та перенесено перегородки гардеробної, за рахунок чого збільшено простір для холу, зони рецепції та підсобного приміщення для

зберігання побутової хімії та витратних матеріалів. Зону кухні переплановано та облаштовано зону санвузлів. (Рис 2.8)

План демонтажу М 1:100

Рис 2.7 План демонтажу

Кабінет та спальню 2 об'єднано в одне приміщення – залу йоги, з виходом на терасу, що дозволяє забезпечити високий рівень природного освітлення. На місці санвузла 2 організовано душову з приміщенням для перевдягання.

Демонтовано перегородку між спальнею 2 та санвузлом 3, щоб збільшити простір поряд з мокрими точками для подальшої організації зони педикюру.

Також в зоні спальні 1 облаштовано кабінет косметолога з виводом мокрих точок від зони санвузла 1. Кабінет директора облаштовано на місці розташування санвузла 1.

Рис 2.8. План монтажу

Зону вітальні відокремлено від холу і коридору скляними перегородками, що зменшує площу приміщення, але створює відчуття захищеності і повертає погляд до тераси та пейзажу.

2.4 Композиційне і декоративне рішення інтер'єру приміщень

Дизайн інтер'єру СПА-салону відзначається лаконічністю та елегантністю в поєднанні з високотехнологічною функціональністю. Мінімалістичність декору, велика кількість природного та штучного освітлення посилює відчуття простору та чистоти. Для досягнення гармонії всіх елементів було вирішено не перевантажувати інтер'єр великою кількістю

елементів декору, а ті що є використовуються точково задля створення певної атмосфери в окремих зонах.

В більшій частині салону відкрите планування з використанням легких перегородок. Простір холу, зони рецепції та очікування поєднані таким чином, щоб створити враження відкритості і затишку. Зона очікування акцентована скульптурами, що демонструють природну красу жінки.

В цій зоні окрім природного освітлення використовується верхнє штучне освітлення зони рецепції та додаткові декоративні підсвітки. Разом зі світлими оздоблювальними матеріалами все в комплексі створює світлий інтер'єр, наповнений повітрям та відчуттям чистоти. (Рис. 2.9)

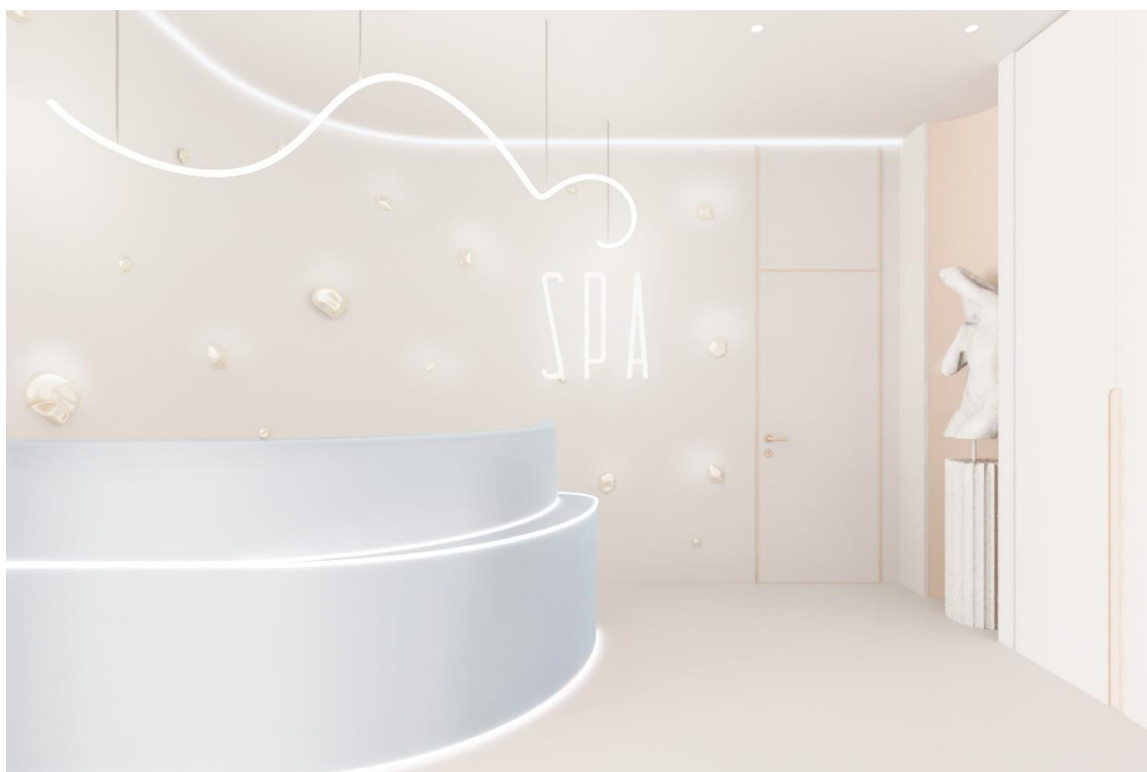

Рис 2.9. Зона рецепції

Центральна відкрита функціональна зона (зона візажу та манікюру) розташована в приміщенні, що виходить на терасу, та має панорамні вікна.

Колористика інтер'єру побудована на нюансному сполученні білого, світло-персикового та світло-блакитного з акцентними елементами декору світлого кольору та фактурними елементами. (Рис. 2.10)

Рис 2.10. Колористика простору

Для надання інтер'єру більшої вишуканості використовуються функціональні елементи у вигляді перегородок, з лаконічними формами що мають відсилку до стилю стрім-лайн та ар-деко. Світло-блакитний колір вставок дає асоціацію з водою.

В оздобленні використовуються гіпсові панелі, гіпсові та керамічні декоративні елементи. В рішеннях санвузлів та відкритих зон використовується керамогранітна плитка.

Акцентні декоративні елементи в різних функціональних зонах створюють певну атмосферу. В залі йоги використовується декоративне панно з фактурного скла з підсвіткою, що імітує поверхню води. (Рис. 2.11) Стримана світла колористична гамма разом з фактурними елементами, виявленими завдяки освітленню, делікатно збагачує простір.

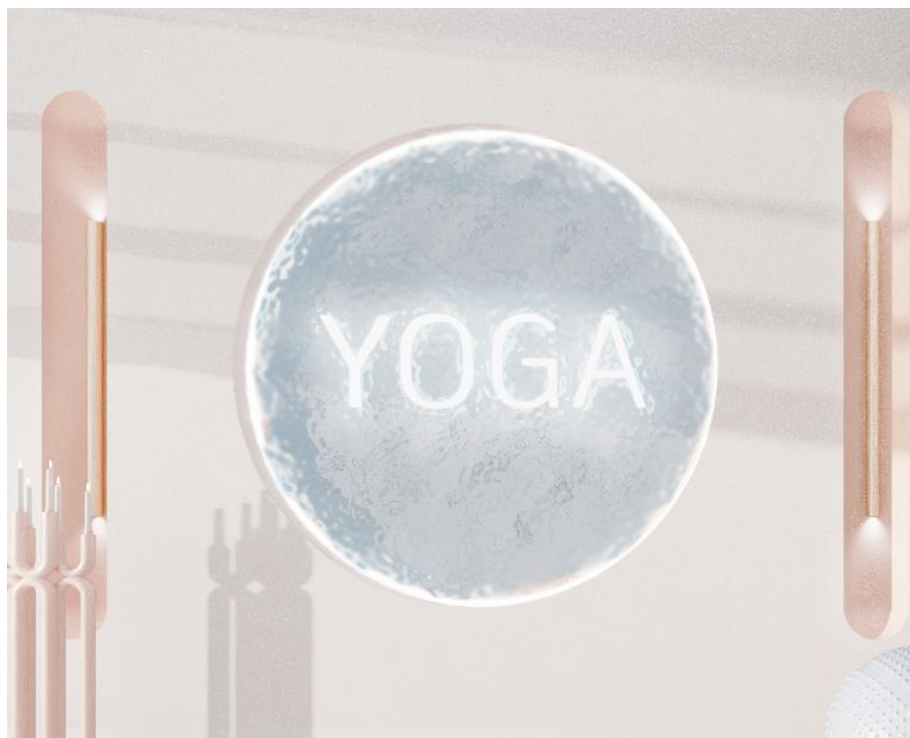

Рис 2.11. Декоративне панно в залі йоги

В зоні СПА-педикюру в якості декору використовуються керамічні елементи, які утворюють панно зі стилізований пелюсток квітів. (Рис. 2.12)

Рис 2.12. Декоративне панно в зоні спа-педикюру

В зоні реєстрації також розташовані скульптури з білого мармуру, що оспівують жіночу красу в кращих традиціях класичних майстрів, а також нагадують лаконічні скульптури Бранкузі (Див. Рис 2.14)

Рис. 2.14. Зона реєстрації з гардеробною.

Рис. 2.15. Зона очікування

Цікавим функціональним елементом холу є легкі декоративні перегородки, що відділяють зону візажу від транзитної зони. Перегородки є активним пластиним елементом і мають скруглені форми, що тяжіють до стилістики ар-деко та стрім-лайн. (Див. Рис 2.16) В холі розташовано санвузли та вхід в закриту зону з душовими. Для оптичного розширення простору використовуються вбудовані стельові світильники та двері прихованого монтажу.

Рис. 2.16 Інтер'єр холу

Від холу за перегородками відокремлено зону візажу з робочими місцями, які облаштовані столиками та великими дзеркалами. (Див. Рис. 2.17) З зони візажу відривається вихід на терасу, де можна приймати сонячні та повітряні ванни. На стінах зони візажу вбудовано функціональні ніші для демонстрації та зберігання косметичних засобів. Меблів та обладнання мають м'які пластичні форми, скруглені кути та світлу кольорову гаму. В оздобленні інтер'єру використовуються гіпсокартонні панелі, керамогранітна плитка та LED-підсвітки для виявлення рел'єфу та пластики стін та стелі.

Рис. 2.17. Зона візажу

Рис. 2.18. Зона СПА-педикюру

В закритій зоні розташовані душові з приміщенням для перевдягання, масажний кабінет, зона спа-педикюру та зал йоги. В зоні спа-педикюру облаштовано подіум з кріслами для відвідувачів та косметологічні раковини для педикюру. Задня стіна позад подіуму оздоблена панно з керамічних елементів. (Рис. 2.18) Меблі, обладнання та декор виконані в білому кольорі, на фоні світло-персикового кольору стіни та подіуму. Тональна різниця підкреслює рел'єф панно, але оптично не обтяжує простір. Всі елементи меблів та обладнання мають м'які скульптурні форми.

В закритій зоні з виходом на терасу розташовано зал йоги. (Рис. 2.14) Панорамні вікна. Світла кольорова гама, мінімалістичний дизайн простору створюють оптимальну атмосферу для заняття йогою, медитацій та ароматерапії. Простір облаштовано стіновими світильниками та декоративним панно. Така лаонічність разом з архітектурним рішенням у вигляді панорамних вікон дозволяє займатися практиками в будь який час суток, кожен раз отримуючи нову атмосферу і створюючи різні емоційні переживання.

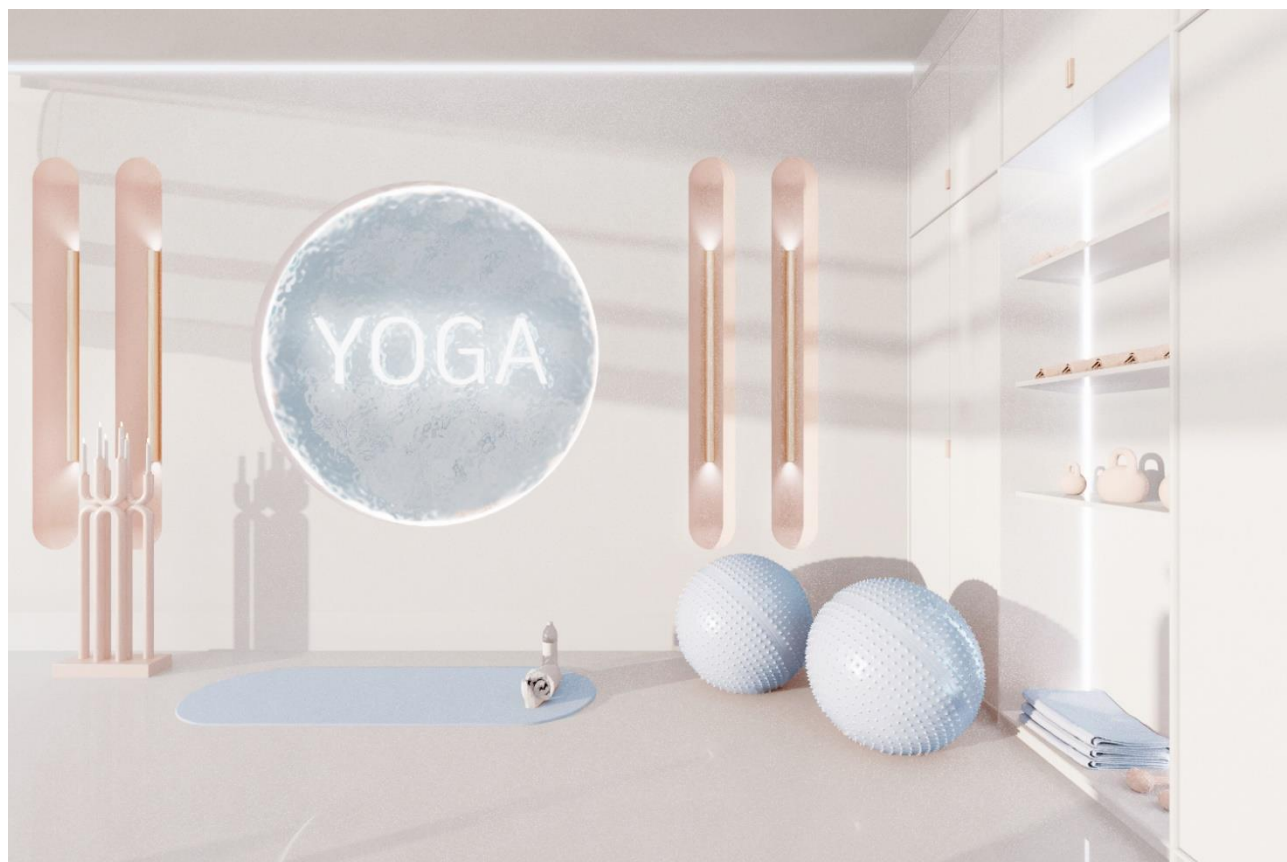

Рис. 2.14. Інтер'єр залу йоги

В центрі зали встановлено декоративну підставку для ароматерапії та куріння пахощів. Даний елемент є центром композицій та пластичним акцентом. (Рис. 2.15) Підставку виконано з білого оніксу, який гарно виглядає на просвіт та збагачує простір. Розробку цього елемента розглянуто в наступному розділі.

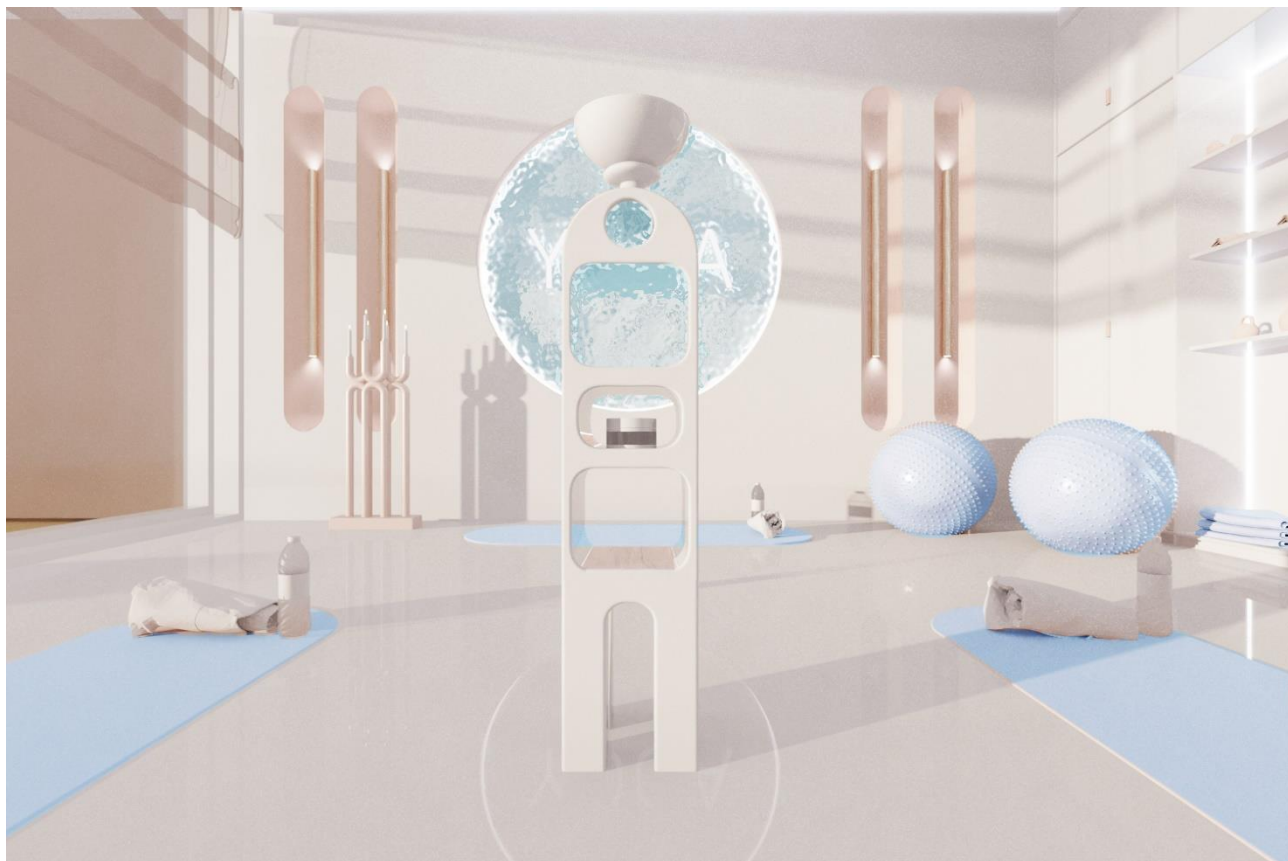

Рис. 2.15 Інтер'єр залу йоги

РОЗДІЛ III. Дизайн-розробка елементу меблів

Для розробки було обрано функціонально-декоративний елемент – чашу для ароматерапії в залі йоги.

Ароматерапія - це метод лікування, спрямований на покращення стану розуму та тіла з використанням натуральних рослинних матеріалів, екстрактів та ефірних олій. Цей метод лікування здійснюється шляхом вдихання ароматів різних рослинних екстрактів або їх нанесення на шкіру. Ефірні олії часто використовуються для масажу, ванн, розпилювачів або для інгаляції. Сеанси ароматерапії застосовуються для різних цілей, таких як зниження стресу, покращення настрою, сприяння розслабленню, підвищення енергії та покращення якості сну та допомагають підтримувати емоційну рівновагу.

Запах є дуже потужним відчуттям, що може покращувати ментальне здоров'я та працює з нашими спогадами. Деякі запахи нагадують про події, людей та місця, що активізує емоційну пам'ять.

Традиція використання пахощів має давню історію в усіх релігіях світу та духовних практиках. В буддизмі пахощі використовувалися під час медитації. У християнстві переважно використовується ладан під час богослужінь. В Азії використання пахощів ширше. Окрім використання в храмах, пахощі традиційно використовуються в будинках як релігійний інструмент або антистресовий, а також як ароматизатор повітря.

3.1. Аналіз аналогів та прототипів

Для ароматерапії використовуються ароматичні олії, сухі пахощі та сухі рослини. При використанні ароматичних олій користуються аромалампками з резервуаром для води. Для окурювання сухими пахощами використовують різного формату та розміру підставки та чаші. Формат таких підставок може варіюватись від маленьких тарілочок до великих тумб-свічників.

При використанні сухих тліючих пахощів матеріал підставки або чаші повинен мати певні характеристики: не вбирати запахи, легко митися та витримувати температуру горіння рослинних матеріалів. Найчастіше використовують підставки та чаші з металу або каменю. (Рис. 3.1. – 3.6.)

Рис. 3.1, 3.2. Традиційні чаші для тління пахоців. [<https://labdanum.de>]

Рис. 3.3, 3.4. Сучасні чаші для тління пахоців. [www.pinterest.com]

Рис. 3.5, 3.6. Сучасні чаші для тління пахощів. [www.pinterest.com]

Під час дослідження об'єктів в цьому напрямку було зосереджено увагу на скульптурних формах з каменю, тому пошук аналогів не обмежувався лише підставками для пахощів.

Французький дизайнер та художник Матьє Леганнер переобладнав хор у церкві Св. Ілера в Мелле в департаменті Де-Севр (Франція).

Рис. 3.7. Церква Св. Ілера в Мелле, автор Матьє Леганнер)

[<https://www.dezeen.com/2011/05/19/st-hilaire-church-in-melle-by-mathieu-lehanneur/amp/>]

Рис. 3.8. Церква Св. Ілера в Мелле, автор Мат'є Леганнер)[
<https://www.dezeen.com/2011/05/19/st-hilaire-church-in-melle-by-mathieu-lehanneur/amp/>]

Дизайнер підкреслив романську будівлю дуже акцентом з білого мармуру, який він уявляє «Відображення надзвичайної уваги до телуричної енергії каменів і територій у будівництві романських церков, це місце поклоніння було б побудовано на цій конкретній території через помітну енергію, яка від нього виходить». (Рис. 3.7, 3.8)

Окремої уваги заслуговують функціональні об'єкти з каменю для інтер'єру: автономні раковини, столики, інше. (Рис. 3.9- 3.12)

Рис. 3.9, 3.10, 3.11, 3.12. Приклади предметів інтер'єру з каменю
[<https://www.pinterest.com/>]

Цікавий приклад об'єктів інтер'єру з каменю – роботи італійської фірми Креоо [19]. Фірма спеціалізується на обробці традиційного для Італії мармуру, а також оніксу. Співпраця з провідними дизайнерами дозволяє виробляти сучасні предмети виконані за допомогою традиційних технологій свиробництва.

Рис. 3.13. Раковина з оніксу від Креоо. [<https://www.kreoo.com/en/product/diamond/>]

Рис. 3.14. Автономна раковина від Креоо. [<https://www.kreoo.com/en/product/>]

В асортименті фірми широкий вибір крісел, табуретів, столів та столиків, лампи, раковини для ванн та дрібні предмети, такі як свічники, вази, тарелі.

У своїй лінії внутрішніх і зовнішніх аксесуарів Креоо експериментує з мармуром у різних формах і естетичних композиціях і покращує його за допомогою інших матеріалів. Від ваз для декорування зони вітальні до скульптурних систем книжкових шаф (виготовлених повністю з натурального каменю або завдяки їх поєднанню з деревом) до виробів, призначених для ванної кімнати, елементи дизайну Креоо розширюють потенціал мармуру до межі та завершують пропозиції бренду для міжнародних проектів. у світі гостинності та розкішного житла. (Рис. 3.13, 3.14)

Відповідно до стилістики простору пошук натхнення відбувався серед робіт скульптурних робіт, зокрема Віктора Бранкузі (Рис. 3.15)

Рис. 3.15 Муза, Brancusi, 1912. Мармур. Guggenheim Museum, New York.
[<https://armory.nyhistory.org/une-muse/>]

3.2 Функціональні, технологічні, конструктивні особливості

Проаналізувавши різні аналоги та предмети дизайну з каменю було розроблено функціональний об'єкт – підставка з чашею для спалювання пахоців. Для даного об'єкту було обрано матеріал – білий онікс, через його особливу колористику, делікатну фактуру та ніжний ефект молочного скла або порцеляни. (Рис. 3.16).

Матеріал гармонійно впишеться в стриману та елегантну біло-персикову гаму інтер'єру.

Рис.3.16. Приклади білого оніксу.

Форми підставки мінімалістичні, зі скругленими кутами. Підставка має логічну геометрію та гармонійні пропорції, елементи що відсилають нас до епохи Відродження та кращих зразків італійського мистецтва. (Рис. 3.17)

Функціонально підставка має три полицки для аромалампи та зберігання, круглу чашу для спалювання сухих пахощів зверху та опору на 4 ніжки.

Стилістично підставка відповідає елегантному лаконічному інтер'єру, та дещо нагадує вітварі в храмах і розташовується в залі йоги. (Рис. 3.19)

Рис.3.17. Підставка з чашею для пахощів

Виробництво такого предмету дизайну відбувається за методом виточування, за допомогою електричного, механічного та ручного інструменту.

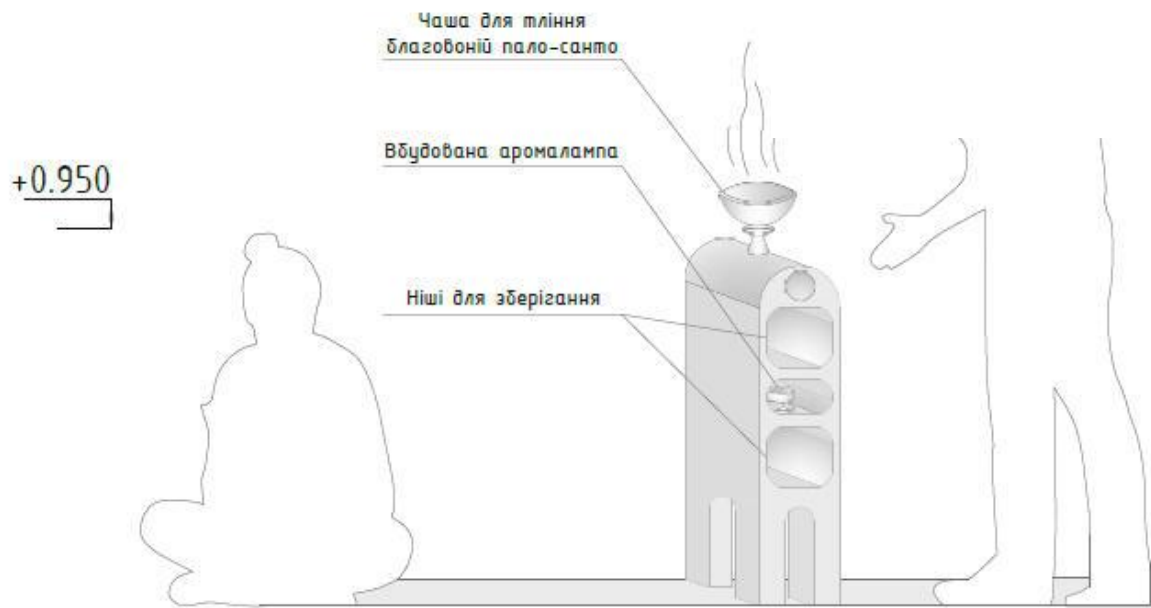

Рис. 3.18. Підставка. Ергономічна схема

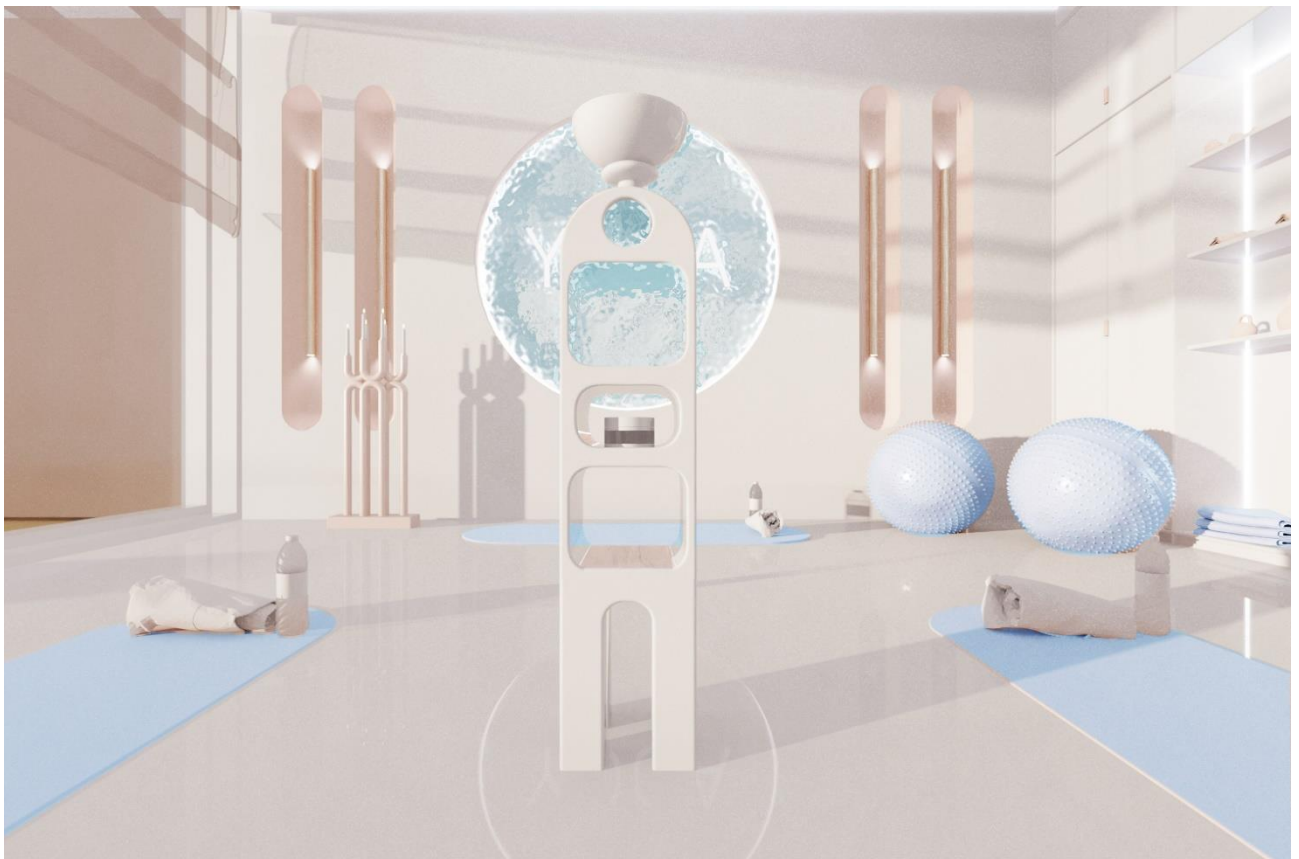

Рис. 3.19. Підставка р в інтер'єрі залу йоги.

ВИСНОВКИ

Проектування закладів сфери краси та відпочинку дуже важлива і складна задача. Функціональне проектування та дизайн мають великий вплив на створення комфорту та затишку, що сприяють відновленню психофізичного та емоційного стану людини. При цьому великої уваги надається дотриманню державних норм та санітарних стандартів, всіх вимог до організації та облаштування таких закладів.

Дизайн спа-салонів, як і інших закладів сфери краси залежить багатьох факторів. Дуже важливим є розуміння цільової аудиторії, тому що від цінової категорії та рівнем достатку відвідувачів буде залежати вибір матеріалів для оздоблення та декору, меблів та обладнання. В цьому питанні потрібно знайти оптимальне співвідношення між цінами салону, аудиторією, яку ви запрошуєте, та інтер'єром, який буде відповідати першим двом пунктам.

Наприклад: У кабінетах та салонах економ-класу дизайн буде насамперед функціональним. Для оформлення інтер'єру використовуються практичні та зносостійкі матеріали. Бізнес-клас характерний вираженою естетикою. Тут часто використовують креативні рішення в оформленні інтер'єру.

Преміум-клас та «люкс» фокусуються на статусі, дорожнечі та якості. У таких салонах використовуються як класичні, так і сучасніші рішення.

Аналіз проектного досвіду дозволив створити проект сучасного клубного спа-салону невеликої площі. Завдяки архітектурному плануванню та функціональному зонувannya вдалося розробити простір, що максимально задовольняє усі потреби як відвідувачів так і персоналу. Функціональні рішення були прийняті після ретельного дослідження різних аналогів та нормативів.

Під час розробки проекту було враховано основні критерії та вимоги до планування, функціонального зонувannya, оздоблення та умеблювання простору, а також спеціально розроблено функціонально-декоративний предмет для інтер'єру спа-салону.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Міжнародна СПА Асоціація, ISPAА (International SPA Association) [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://experienceispa.com/>
2. Рутинський Михайло. Вісник Львівського університету. Серія міжнародні відносини. 2008. Вип.24. С.298-306.
3. Світовий конкурс СПА World Spa Awards. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://worldspaawards.com/>
4. Vog / Vogue. Путівник по кращим СПА світу. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/tag/misc/spa-guide>
5. Спа-центр Arany, Відень, Австрія. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/article/arany-spa-at-park-hyatt-vienna>
6. Спа-центр The Lanesborough, Лондон, Англія. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/article/the-lanesborough-club-and-spa>
7. Спа-центр Dior Spa Paris, Париж, Франція. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/article/dior-spa-at-the-plaza-athenee>
8. Спа-центр The Spa by Equinox Hotels, Нью-Йорк, США. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/article/the-spa-by-equinox-hotels>
9. Спа-центр Sense, a Rosewood Spa, Мадрид, Іспанія. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/article/sense-spa-at-rosewood-villa-magna>
10. Спа-центр Surrenne, Лондон, Англія. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/article/surrenne-spa>
11. Спа-центр Joali Being , Мальдіви. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://www.vogue.com/article/best-spas-in-the-world/>
12. ДБН В.2.2-11-2002: Підприємства побутового обслуговування.
13. ДБН В.2.5-67:2013: Державні будівельні норми «Опалення, вентиляція та кондиціонування»
14. ДержСанПіН 2.22.022-99: Державні санітарні правила та норми для перукарень різних типів

15. СанПіН 3077-84: Санітарні норми допустимого шуму у приміщеннях житлових та громадських будівель та на території житлової забудови
16. Державні санітарні правила та норми для перукарень різних типів.
https://dbn.co.ua/load/normativy/sanpin/normi_dlja_perukaren/25-1-0-1837
17. Вентиляція в салоні краси. [Електронний ресурс] - Режим доступу:
https://ventbazar.ua/uk/blog/ventilyaciya_v_salone_krasoty/
18. Церква Св. Ілера в Мелле. [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://www.dezeen.com/2011/05/19/st-hilaire-church-in-melle-by-mathieu-lehanneur/amp/>
19. Креоо – вироби з каменю. [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://www.kreoо.com/>
20. Актуальні тренди дизайну інтер'єру у 2023-2024. *Home Interiors Design*. [Електронний ресурс] - Режим доступу: <https://homeinteriors.com.ua/trendy-dyzaynu-interyeru/>
21. Дизайн інтер'єру 2023 – головні тренди та стильні методи дизайну. [Електронний ресурс] - Режим доступу:
<https://www.homedesign.in.ua/dyzayn-inter-ieru-2023-holovni-trendy-ta--b+60s54tylni-metody-dyzaynu/>
22. Дизайн інтер'єру та обладнання: Навчальний посібник / Сергій Сьомка, Євген Антонович, - К.: Вид. Ліра-К, 2018. - 400 с.
23. Ергономіка та ергодизайн: Навчальний посібник / Сергій Сьомка, - К.: Вид. Ліра-К, 2017. - 618 с.
24. Нойферт Е. Будівельне проектування: [довідник] / Пер. з нім., 40-ве вид., перероблене і доповнене / Е. Нойферт - К.: Видавництво "ФЕНІКС", 2017. – 619 С.
25. Основи дизайну: Навчальний посібник / Юрій Білодід, Олена Поліщук, - К.: Вид. ПАРАПАН, 2004. - 239 с.